

Załącznik do uchwały nr 03/26/20 Zarządu Credit Agricole
Bank Polska S.A. z dnia 30 czerwca 2020 roku

**UJAWNIEŃ DOTYCZĄCE
ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ
CREDIT AGRICOLE BANK POLSKA S.A.
ORAZ INNYCH INFORMACJI PODLEGAJĄCYCH
OGŁASZANIU WG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019**

CZERWIEC 2020

Spis treści

1. WSTĘP	4
2. NORMY OSTROŻNOŚCIOWE.....	5
3. ZASADY ZARZĄDZANIA BANKIEM	5
4. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RODZAJAMI RYZYKA.....	7
4.1. RYZYKO KREDYTOWE	7
4.1.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym.....	8
4.1.2. Struktura zarządzania ryzykiem kredytowym.....	9
4.2. RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA.....	10
4.3. RYZYKO RYNKOWE	11
4.3.1. Ryzyko walutowe.....	12
4.3.2. Ryzyko stopy procentowej.....	12
4.3.2.1. Ryzyko stopy procentowej - Księga Handlowa	12
4.3.2.2. Ryzyko stopy procentowej - Księga Bankowa.....	13
4.3.3. Ryzyko cen instrumentów dłużnych (Księga Bankowa i Handlowa).....	15
4.4. RYZYKO PŁYNNOŚCI	15
4.4.1. Zarządzanie ryzykiem płynności.....	15
4.4.2. Struktura zarządzania ryzykiem płynności.....	17
4.4.3. System raportowania i pomiaru ekspozycji na ryzyko płynności.....	17
4.4.4. Kształtowanie poziomu i zmiana profilu ryzyka	19
4.4.5. Plany awaryjne utrzymania płynności.....	19
4.5. RYZYKO OPERACYJNE	20
4.5.1. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym.....	20
4.5.2. Struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym.....	21
4.5.3. System raportowania i pomiaru ryzyka operacyjnego.....	22
4.5.4. Informacje o sumie strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego.....	22
4.5.5. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka	23
4.5.6. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego.....	23
5. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA.....	23
5.1. POLITYKA ZARZĄDZANIA KAPITAŁEM.....	24
5.2. STRUKTURA ORGANIZACYJNA, UCZESTNICY PROCESU, NADZÓR KIEROWNICTWA.....	25
5.3. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY ORAZ TESTY WARUNKÓW SKRAJNYCH	25
5.4. SYSTEM LIMITÓW OSTROŻNOŚCIOWYCH OGRANICZAJĄCYCH RYZYKO NIEWYPŁACALNOŚCI	26
5.5. SYSTEM INFORMACJI ZARZĄDCZEJ.....	26
5.6. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W OBSZARZE KAPITAŁU.....	26
6. FUNDUSZE WŁASNE	27
6.1. KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I.....	27
6.2. KAPITAŁ DODATKOWY TIER I	28
6.3. KAPITAŁ TIER II	28
6.4. FUNDUSZE WŁASNE ŁĄCZNIE	29
6.5. GŁÓWNE CECHY INSTRUMENTÓW KAPITAŁOWYCH	29
6.6. UJAWNIEŃ FUNDUSZY WŁASNYCH WG ROZPORZĄDZENIA 1423/2013 UNII EUROPEJSKIEJ	32
7. WYMOGI KAPITAŁOWE	33
7.1. METODA STOSOWANA DO OCENY ADEKWATNOŚCI KAPITAŁU WEWNĘTRZNEGO	33
7.2. INFORMACJE ILOŚCIOWE DOTYCZĄCE WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH.....	35
8. BUFORY KAPITAŁOWE, WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO.....	35

9.	DŹWIGNIA FINANSOWA	36
10.	KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO	37
10.1.	DEFINICJE EKSPOZYCJI PRZETERMINOWANYCH I Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI.....	37
10.2.	OPIS STRATEGII PRZYJĘTEJ DO USTALANIA KOREKT WARTOŚCI I REZERW	38
10.3.	INFORMACJE ILOŚCIOWE.....	40
11.	AKTYWA OBCIĄŻONE.....	45
12.	KORZYSTANIE Z ECAI	46
13.	EKSPOZYCJE KAPITAŁOWE NIEUWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM	46
14.	DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	47
15.	NARAŻENIE NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ POZYCJI ZAKWALIFIKOWANYCH DO KSIĘGI BANKOWEJ.....	47
16.	NARAŻENIE NA RYZYKO PŁYNNOŚCI	48
17.	EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURTYTYZACYJNE.....	51
18.	STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZENIA RYZYKA KREDYTOWEGO	52
18.1.	ZASADY I PROCEDURY DOTYCZĄCE KOMPENSOWANIA POZYCJI BILANSOWYCH I POZABILANSOWYCH	52
18.2.	WYCENA ZABEZPIECZEŃ I ZARZĄDZANIE NIMI	52
18.3.	KONCENTRACJA RYZYKA KREDYTOWEGO	54
19.	POLITYKA ZMIENNYCH SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ.....	56
19.1.	INFORMACJE DOTYCZĄCE PROCESU USTALENIA POLITYKI ZMIENNYCH SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ.....	56
19.2.	INFORMACJE DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA WYNAGRODZEŃ	58
19.3.	INFORMACJE DOTYCZĄCE KRYTERIÓW OCENY WYNIKÓW, STANOWIĄCYCH PODSTAWĘ UPRAWNIEŃ	58
19.4.	GŁÓWNE PARAMETRY ORAZ ZASADY USTALANIA WYNAGRODZEŃ OSÓB ZAJMUJĄCYCH STANOWISKA KIEROWNICZE, W TYM SPOSÓB POWIĄZANIA WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA Z WYNIKAMI, W PRZYPADKU WYNAGRODZEŃ ZALEŻNYCH OD WYNIKÓW.....	59
19.5.	ZBIORCZE INFORMACJE ILOŚCIOWE NA TEMAT WYNAGRODZEŃ OSÓB ZAJMUJĄCYCH STANOWISKA KLUCZOWE W BANKU.....	60
20.	INFORMACJE O CREDIT AGRICOLE BANK POLSKA S.A. NA PODSTAWIE ART. 111A.4. PRAWA BANKOWEGO.....	62
20.1.	OPIS SYSTEMU ZARZĄDZANIA, W TYM SYSTEMU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	62
20.2.	OPIS POLITYKI WYNAGRODZEŃ.....	62
20.3.	INFORMACJA O SPEŁNIANIU PRZEZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ I ZARZĄDU WYMOGÓW OKREŚLONYCH W ART.22 AA USTAWY PRAWO BANKOWE.	63
21.	OŚWIADCZENIE ZARZĄDU	63

1. WSTĘP

Credit Agricole Bank Polska S.A. (Bank) z siedzibą we Wrocławiu (Polska) przy ul. Legnickiej 48 bud. C-D (do dnia 8 marca 2020 r. z siedzibą we Wrocławiu przy Placu Orłąt Lwowskich 1) jest wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabryczna, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem 39887. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 290513140. Przedmiotem działalności Banku jest wykonywanie czynności bankowych w obrocie krajowym i zagranicznym, a także w zakresie dopuszczonym prawem innych czynności.

Bank stanowi część Grupy Kapitałowej Credit Agricole Polska, w której podmiotem dominującym jest spółka Credit Agricole Polska S.A., nie będąca bankiem. W stosunku do Banku spółka Credit Agricole Polska S.A. jest podmiotem bezpośrednio dominującym. Bank oraz podmiot dominujący - Credit Agricole Polska S.A. wchodzi w skład Grupy Kapitałowej Credit Agricole (Grupa), której podmiotem dominującym jest spółka Credit Agricole S.A. z siedzibą na terytorium Francji.

Bank nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego, gdyż jako spółka zależna, w której Credit Agricole Polska S.A. posiada 100% akcji, korzysta ze zwolnienia z obowiązku sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które sporządza Credit Agricole Polska S.A.

Zgodnie z wymogami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR), wymogami ustawy Prawo Bankowe z dnia z dnia 29 sierpnia 1997r., wymogami Rekomendacji P dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków oraz na podstawie innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji, a także zgodnie z zapisami dokumentu „Polityka Informacyjna Credit Agricole Bank Polska S.A. w zakresie adekwatności kapitałowej” udostępnionego na stronie internetowej www.credit-agricole.pl, Credit Agricole Bank Polska S.A. prezentuje w niniejszym dokumencie i ogłasza w sposób dostępny jakościowe i ilościowe informacje dotyczące adekwatności kapitałowej Banku oraz inne informacje podlegające ogłoszeniu.

Informacje objęte wymogami Rozporządzenia prezentowane są za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku. Informacje ilościowe wyrażone są w tysiącach złotych (o ile nie wskazano inaczej).

2. NORMY OSTROŻNOŚCIOWE

Na dzień 31 grudnia 2019 roku żadna z jednostek Banku nie została objęta konsolidacją pełną ani żadna z jednostek nie została objęta konsolidacją proporcjonalną.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku spółka Credit Agricole Service Sp. z o.o. była jednostką zależną Banku, która nie podlegała konsolidacji. Bank nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego, korzystając ze zwolnienia, iż sam jest jednostką zależną spółki Credit Agricole Polska S.A., która posiada 100% akcji Banku oraz z uwagi na fakt, iż spółka Credit Agricole Polska S.A. sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które jest publikowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Poniżej przedstawiono podstawowe informacje dotyczące spółki Credit Agricole Service Sp. z o.o. na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Podmioty zależne	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział Banku w kapitale podstawowym
Credit Agricole Service Sp. z o.o.	Wrocław, ul. Legnicka 51-53	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalno - rentowymi	100,00%

Na dzień 31 grudnia 2019 r. podmiot zależny Credit Agricole Service Sp. z o.o. miał w całości opłacony kapitał zakładowy.

3. ZASADY ZARZĄDZANIA BANKIEM

Organ Zarządzający rozumiany jako Zarząd Credit Agricole Bank Polska S.A. składał się na dzień 31 grudnia 2019 roku z 7 Członków Zarządu odpowiadających za następujące obszary działalności Banku:

1. Prezes Zarządu nadzorujący obszary:

- 1) audyt wewnętrzny,
- 2) compliance,
- 3) prawny,
- 4) administracja,
- 5) analizy makroekonomiczne oraz funkcję:
- 6) Inspektora Ochrony Danych; a także odpowiadający za:
- 7) bieżące funkcjonowanie procedur anonimowego zgłaszania naruszeń na podstawie procedury whistleblowing oraz
- 8) odbieranie zgłaszanych naruszeń.

2. I Wiceprezes Zarządu nadzorujący obszary:

- 1) strategia i finanse,
- 2) IT,
- 3) bezpieczeństwo informacji.

3. Wiceprezes Zarządu nadzorujący obszar zasobów ludzkich.

4. Wiceprezes Zarządu nadzorujący obszary:

- 1) Marketing,
- 2) komunikacja i społeczna odpowiedzialność biznesu.

5. Wiceprezes Zarządu nadzorujący obszary:

- 1) bankowość korporacyjna i inwestycyjna,
- 2) rynki finansowe,
- 3) zarządzanie zmianą i cyfryzacją,
- 4) back office, operacje i wsparcie.

6. Wiceprezes Zarządu nadzorujący obszary:

- 1) ryzyko, w szczególności ryzyko kredytowe, operacyjne i rynkowe
- 2) zarządzanie ryzykiem i stała kontrola,
- 3) windykacja.

7. Wiceprezes Zarządu nadzorujący obszary:

- 1) bankowość detaliczna,
- 2) consumer finance,
- 3) kanały zdalne,
- 4) małe i średnie przedsiębiorstwa,
- 5) sieć sprzedaży,
- 6) skarb.

Bank posiada „Politykę zapewnienia odpowiedniości członków Zarządu, Rady Nadzorczej i osób zajmujących kluczowe stanowiska w Credit Agricole Bank Polska S.A.”. Odpowiedniość ta - rozumiana jako spełnienie wymogów w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia oraz rękojmi należytego wykonywania obowiązków - jest jednym z warunków koniecznych dla powołania i pełnienia funkcji, w celu ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem. Polityka reguluje:

- sposób definiowania odpowiedzialności na stanowiskach i wymaganych kwalifikacji osób obejmujących te stanowiska,
- ocenianie odpowiedniości na etapie doboru osób i ich nominacji na wybrane stanowiska w organie zarządczym, a także w organie nadzorczym oraz na stanowiskach kluczowych,
- ocenianie odpowiedniości osób w trakcie wykonywania obowiązków.

Zarząd kolektywnie posiada kompetencje i kwalifikacje niezbędne do zapewnienia ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem zgodnie z przyjętym wewnętrznym podziałem kompetencji w Zarządzie, wynikające z:

- wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych oraz nabytej w inny sposób w ramach kariery zawodowej),
- doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowanych stanowisk),
- umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych funkcji.

Członek Zarządu daje rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków. Rada Nadzorcza dokonuje oceny odpowiedniości Członków Zarządu i kandydatów na Członków Zarządu, po uwzględnieniu rekomendacji Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń.

Członek Zarządu powinien posiadać adekwatne doświadczenie praktyczne i zawodowe związane z zajmowaniem stanowiska kierowniczego przez wystarczająco długi okres. Powinien również mieć doświadczenie w zarządzaniu o zakresie i skali złożoności adekwatnej do zajmowanego stanowiska lub pełnionej w Banku roli.

W zakresie strategii zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych mają zastosowanie zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydane przez KNF i przyjęte przez Zarząd Banku oraz Radę Nadzorczą.

Przepływ informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego jest uregulowany przez System Informacji Zarządczej (SIZ). SIZ reguluje zasady, zakres i częstotliwości przekazywania przez jednostki Banku informacji zarządczych Zarządowi, Radzie Nadzorczej, Podmiotowi Dominującemu i Komitetom. Celem SIZ jest zapewnienie właściwego systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej. W oparciu o SIZ Zarząd, Rada Nadzorcza i Komitety Banku zarządzają Bankiem, nadzorują bezpieczeństwo działalności Banku i jego sytuację finansową. Na Informację Zarządczą składają się pisemne raporty przygotowywane z określoną częstotliwością przez określone jednostki organizacyjne Banku. Raporty przesyłane są pocztą elektroniczną lub przedstawiane podczas posiedzeń Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetów Banku. Zarząd i Rada Nadzorcza Banku mogą żądać od poszczególnych jednostek organizacyjnych dodatkowych, bardziej szczegółowych raportów.

Na dzień 31.12.2019 jeden Członek Zarządu, pełnił 5 funkcji dyrektorskich w Grupie Crédit Agricole.

4. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RODZAJAMI RYZYKA

Polityka zarządzania aktywami i zobowiązaniami Banku ma na celu optymalizację struktury bilansu i pozycji pozabilansowych Banku przy uwzględnieniu założonej relacji ryzyka do dochodu oraz kompleksowego ujęcia wpływu różnych rodzajów ryzyka, które Bank podejmuje w swojej działalności biznesowej. Zarządzanie ryzykiem odbywa się w oparciu o regulacje nadzorcze oraz przepisy wewnętrzne przyjęte przez Zarząd. Ryzyka są monitorowane i kontrolowane w odniesieniu do dochodowości i kapitału niezbędnego do ich ponoszenia oraz regularnie raportowane. W procesie identyfikacji, pomiaru i zarządzania ryzykiem Bank stosuje techniki właściwe dla danego rodzaju ryzyka.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Banku obejmują ryzyko kredytowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko płynności, ryzyko walutowe oraz ryzyko operacyjne. Bank zarządza również ryzykiem niewypłacalności, które definiuje jako wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie banku.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za osiągnięcie celów strategicznych polityki zarządzania ryzykiem.

4.1. Ryzyko kredytowe

Polityki Zarządzania Ryzykiem Kredytowym są dostosowane do profilu działalności Banku uniwersalnego i zostały zdefiniowane dla wszystkich obszarów, w których może pojawić się ryzyko kredytowe rozumiane jako prawdopodobieństwo niewypełnienia przez kredytobiorców warunków umów kredytów i pożyczek oraz umów dotyczących udzielonych zobowiązań o charakterze finansowym i gwarancyjnym powodujących stratę finansową Banku oraz utratę wartości kapitału ekonomicznego Banku. Dla każdego z obsługiwanych obszarów istnieje odrębny, dostosowany do profilu ryzyka klientów, dokument polityki kredytowej zatwierdzany przez Zarząd Banku.

Polityki Zarządzania Ryzykiem Kredytowym Banku zostały opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd Banku. Polityki definiują kluczowe obszary zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych podlegające bezpośredniej kontroli Zarządu Banku oraz wskazują funkcje, a także osoby oddelegowane do ich realizacji. Zasady przyjętych przez Zarząd Banku Polityk są realizowane przez wszystkie jednostki organizacyjne Banku, w szczególności przez Pion Ryzyka Kredytowego, który bierze czynny udział w opracowaniu tych zasad.

Sprawozdania z realizacji przyjętych Zasad Polityki Zarządzania Ryzykiem Kredytowym są cyklicznie przedstawiane Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.

4.1.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Bank prowadzi działalność kredytową stosownie do profilu banku uniwersalnego, działającego na rynku kredytów detalicznych udzielanych osobom fizycznym, rynku bankowości korporacyjnej oraz rynku małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) i klientów agrobiznesu (Agro). W Banku obowiązuje Strategia Ryzyka oraz Oświadczenie o Apetycie na Ryzyko zatwierdzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku oraz Polityki Kredytowe odpowiednie dla wyżej wymienionych linii biznesowych, zatwierdzone przez Zarząd Banku i aktualizowane co najmniej raz w roku.

W Strategii Ryzyka, Oświadczeniu o Apetycie na Ryzyko, w politykach kredytowych, jak również w powiązanych procedurach, metodologiach i innych regulacjach wewnętrznych, Bank zdefiniował:

- zasady zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ryzykiem koncentracji kredytowej,
- system limitów ograniczających ryzyko kredytowe oraz ryzyko koncentracji kredytowej,
- zasady wyliczania regulacyjnego wymogu kapitałowego,
- zasady szacowania kapitału ekonomicznego z tytułu ryzyka kredytowego,
- zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych,
- system pomiaru ryzyka kredytowego,
- zasady sprawozdawczości zarządczej,
- zasady kontroli wewnętrznej,
- katalog kluczowych parametrów procesu akceptacji,
- katalog produktów kredytowych,
- zasady i proces akceptacji w procesie udzielania kredytów,
- zasady udzielania kredytów,
- zasady i proces odnawiania ekspozycji kredytowych,
- kompetencje decyzyjne w zakresie udzielania kredytów,
- system oceny wiarygodności, zasady tworzenia ofert kredytowych w oparciu o ocenę wiarygodności kredytowej Klienta,
- system oceny zdolności kredytowej, zasady uwzględniania ryzyka stopy procentowej i ryzyka zmiany kursu walut w ocenie zdolności kredytowej,
- zasady dokumentowania oraz katalog zabezpieczeń,
- zasady monitorowania wartości zabezpieczeń oraz LtV (stosunek kwoty kredytu do wartości zabezpieczenia tego kredytu) w trakcie trwania umowy kredytowej,
- zasady akceptacji oraz monitoringu partnerów biznesowych w zakresie finansowania kredytów ratalnych,
- zasady dochodzenia należności Banku, zasady restrukturyzacji, prowadzenia egzekucji, spisywania należności, zasady określenia utraty wartości.

W cyklach miesięcznych przygotowywana jest Informacja Zarządcza dla Zarządu Banku w zakresie ryzyka kredytowego zawierająca wszystkie mierniki ryzyka dla każdego produktu kredytowego wraz z odpowiednimi komentarzami umożliwiającymi wyciągnięcie wniosków z przeprowadzanych analiz.

W skład podstawowych wskaźników wchodzi: jakość nowo udzielanych kredytów, jakość portfela kredytowego, efektywność procesów windykacyjnych, koncentracja zaangażowań (w tym według waluty, w której kredyt jest indeksowany) oraz koszt ryzyka obrazujący obciążenie wyniku finansowego przez ryzyko kredytowe.

System informatyczny Banku umożliwia, zarówno w podejściu indywidualnym jak i grupowym, kontrolę, monitorowanie jak i ocenę efektywności procesów zarządzania ryzykiem ze szczególnym uwzględnieniem zintegrowanego i kompleksowego procesu odzyskiwania należności, w skład którego

wchodzą procesy windykacyjne, począwszy od wczesnych działań polubownych, a skończywszy na egzekucji komorniczej.

4.1.2. Struktura zarządzania ryzykiem kredytowym

Zasady określone w politykach i procedurach kredytowych obejmują wszystkie obszary, począwszy od definiowania i wdrażania produktów kredytowych, poprzez poszczególne etapy procesu kredytowego, za które odpowiedzialne są odpowiednie jednostki zajmujące się ryzykiem kredytowym. W 2019 roku zarządzanie ryzykiem kredytowym odbywało się w czterech obszarach organizacyjnych Banku:

- w Pionie Ryzyka Kredytowego, który odpowiada za polityki kredytowe, metodologię oceny zdolności kredytowej oraz zasady akceptacji, zasady klasyfikacji i tworzenia rezerw;
- w Departamencie Kontroli Ryzyka Kredytowego w Pionie Zarządzania Ryzykiem i Stałej Kontroli, który odpowiada za kontrolę realizacji Strategii Ryzyka Banku oraz Oświadczenia o Apetycie na Ryzyko, w tym w szczególności nad limitami ryzyka kredytowego, monitorowanie oraz raportowanie jakości portfela kredytowego, kalkulację wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego oraz walidację modeli ryzyka kredytowego;
- w Pionie Windykacji i Zarządzania Wierzytelnościami, który odpowiada za procesy odzyskiwania należności, sprzedaży wierzytelności straconych oraz proces spisań;
- w Biurze Zarządzania Zabezpieczeniami, które odpowiada za wycenę przyjmowanych przez Bank zabezpieczeń w procesie udzielania kredytów, jak i monitorowania ich wartości.

W 2019 roku, w ramach aktywnego zarządzania ryzykiem kredytowym segmentu klientów detalicznych, Bank podejmował następujące czynności:

- udoskonalał i rozwijał zasady zarządzania ryzykiem kredytowym zgodnie ze Strategią Grupy Crédit Agricole, mając na względzie zapewnienie wyznaczonych przez Zarząd Banku celów na ryzyko kredytowe;
- dokonywał identyfikacji i pomiaru ryzyka kredytowego, w celu optymalizacji kluczowych wskaźników ryzyka;
- dokonał aktualizacji „Polityki Zarządzania Ryzykiem Detalicznych Ekspozycji Kredytowych Finansujących Nieruchomości oraz Zabezpieczonych Hipotecznie” dostosowując do wymogów Strategii Ryzyka;
- przeprowadzał testy warunków skrajnych portfeli detalicznych;
- reagował na zmienne otoczenie makroekonomiczne, monitorował i wdrażał regulacje Komisji Nadzoru Finansowego dla obszaru ryzyka kredytowego, realizował zalecenia audytorów;
- zakończył wdrażanie projektu automatycznej weryfikacji klientów w Biurach Informacji Gospodarczej (BIG);
- kontynuował projekt automatycznej weryfikacji klientów w Biurze Informacji Kredytowej dla przedsiębiorców (BIK-P);
- rozpoczął prace nad wdrożeniem nowej bazy danych dla ryzyka;
- rozbudowywał i doskonalił system zapobiegania oszustwom kredytowym;
- optymalizował proces udzielania kredytów hipotecznych;
- prowadził działania zmierzające do zmniejszenia poziomu ekspozycji NPL poprzez udoskonalanie procesu odzyskiwania należności i restrukturyzacji oraz realizacji spisań i sprzedaży wierzytelności straconych.

W 2019 roku w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym Bankowości Korporacyjnej zrealizowano następujące działania:

- dokonano aktualizacji „Polityki Kredytowej Bankowości Korporacyjnej” dostosowując do wymogów Strategii Ryzyka;

- wprowadzono zmiany w procedurach kredytowych mające na celu zwiększenie efektywności procesu kredytowego i skierowanie większej uwagi na zaangażowania o podwyższonym stopniu ryzyka;
- wzmocniono jednostkę ds. Restrukturyzacji i kontynuowano działania restrukturyzacyjne i windykacyjne dotyczące kredytów z portfela kredytów niepracujących.

W 2019 roku, w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym segmentów MŚP i Agro, wykonano następujące czynności:

- dokonano aktualizacji „Polityki ryzyka kredytowego MŚP i klienta Agrobiznesowego” dostosowując do wymogów Strategii Ryzyka;
- aktualizowano procedury i procesy;
- utrzymano wskaźnik NPL poniżej rynkowego;
- prowadzono działania restrukturyzacyjne dotyczące kredytów z portfela kredytów niepracujących.

W 2019 roku w ramach kontroli ryzyka kredytowego:

- monitorowano realizację Strategii Ryzyka oraz Apetyt na Ryzyko na 2019 rok w ramach raportowania miesięcznego do Zarządu i kwartalnego do Rady Nadzorczej Banku;
- koordynowano przygotowanie Strategii Ryzyka Banku na 2020 rok oraz Oświadczenia o Apetycie na Ryzyko, w tym aktualizacji limitów ryzyka kredytowego;
- monitorowano i raportowano Zarządowi Banku wskaźniki jakości portfela kredytowego;
- kalkulowano wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oraz szacowano kapitał wewnętrzny w ramach procesu ICAAP;
- opiniowano zmiany polityk kredytowych;
- dokonywano przeglądów portfeli kredytowych: Detalicznego, Korporacyjnego, MŚP i Klientów Agrobiznesowych w ramach kwartalnych Komitetów Kredytów Trudnych;
- przeprowadzano analizy jakości portfela i nowo udzielanych kredytów na podstawie danych wewnętrznych Banku oraz pozyskanych z zewnętrznych źródeł;
- koordynowano realizację Polityki Zarządzania Ryzykiem Modeli, zgodnie z Rekomendacją W;
- walidowano istotne modele z zakresu ryzyka kredytowego;
- rozbudowywano narzędzia monitorowania i raportowania ryzyka kredytowego;
- przeprowadzano testy warunków skrajnych portfeli przedsiębiorstw;
- przeprowadzano kontrole w obszarze ryzyka kredytowego;
- wdrażano raportowanie na potrzeby lokalne oraz Grupy Credit Agricole.

4.2. Ryzyko kredytowe kontrahenta

W 2019 roku Credit Agricole Bank Polska Bank S.A. wyliczał wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta zgodnie z Rozporządzeniem CRR. Kapitał wewnętrzny jest szacowany przy założeniu pogorszenia się stopnia jakości kredytowej danego kontrahenta.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta dotyczy ekspozycji z tytułu instrumentów pochodnych, z tytułu transakcji odkupu, transakcji udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów, transakcji z długim terminem rozliczenia oraz transakcji z obowiązkiem uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego. W Credit Agricole Bank Polska S.A. ryzyko kredytowe kontrahenta jest związane z instrumentami pochodnymi.

Zawieranie transakcji związanych z ryzykiem kredytowym kontrahenta jest dopuszczone w ramach limitów określających maksymalne zaangażowanie. Limity podlegają zatwierdzeniu przez Komitet Kredytowy.

Bank wyznacza kwoty ekspozycji z tytułu transakcji pochodnych według metody wartości rynkowej, zgodnie z częścią trzecią tytułem II rozdziałem 6 sekcją 3 - art. 274 CRR, uwzględniając uznane umowy o kompensowaniu zobowiązań do mitygowania ryzyka kredytowego kontrahenta.

Obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem odbywa się według zasad metody standardowej dla ryzyka kredytowego.

Wartość ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 275 mln zł, natomiast wartość wymogu kapitałowego 15,1 mln zł.

Dodatkowo Bank kalkuluje wymogi kapitałowe w zakresie wymaganego poziomu funduszy własnych z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej (tzw. Credit Valuation Adjustment, CVA). Korekta ta odzwierciedla bieżącą wartość rynkową ryzyka kredytowego kontrahenta wobec instytucji, ale nie odzwierciedla bieżącej wartości rynkowej ryzyka kredytowego instytucji wobec kontrahenta.

Wymóg kapitałowy z tytułu korekty wyceny kredytowej jest kalkulowany metodą standardową. Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem z tytułu korekty wyceny kredytowej na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosła 53 mln zł, natomiast wartość wymogu kapitałowego wyniosła 4,3 mln zł.

4.3. Ryzyko rynkowe

W ramach prowadzonej działalności Bank narażony jest na ryzyko rynkowe będące konsekwencją zmian bieżącej wyceny instrumentów finansowych wchodzących w skład portfeli Banku na skutek zmian parametrów rynkowych. Biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności i strukturę aktywów i zobowiązań Banku w zakresie ponoszonego ryzyka rynkowego za istotne uznano ryzyko związane ze zmiennością rynkowych kursów walutowych oraz stóp procentowych jak i również cen obligacji wyemitowanych przez polskie Ministerstwo Finansów.

Ze względu na różny charakter otwartych pozycji, w zakresie zarządzania, monitorowania i limitowania ponoszonego ryzyka rynkowego działalność Banku jest podzielona na dwie części: Księgę Handlową i Księgę Bankową.

W ramach Księgi Bankowej Biuro Skarbu odpowiada za zarządzanie ekspozycjami na ryzyka rynkowe generowanymi w ramach wyodrębnionych portfeli transakcji zawieranych na hurtowych rynkach finansowych, wykorzystywanych w procesie zarządzania płynnością w horyzoncie krótkoterminowym (portfele płynnościowe), Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami odpowiada za wszystkie ryzyka rynkowe generowane w Księdze Bankowej, z wyłączeniem pozycji i ryzyk zarządzanych przez Biuro Operacji Ryzyka Stopy Procentowej.

Maksymalną akceptowalną ekspozycję na ryzyko rynkowe ponoszoną przez Bank ograniczają limity. Bank definiuje dwa rodzaje limitów:

- limity globalne o charakterze zewnętrznym (regulacyjne, nadzorcze) lub o charakterze wewnętrznym (określone samodzielnie przez Bank). Limity te definiują maksymalny poziom apetytu na ryzyko rynkowe. Limity ustalane wewnętrznie podlegają zatwierdzeniu przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Radę Nadzorczą Banku.
- limity operacyjne, o charakterze wewnętrznym (określone samodzielnie przez Bank). Limity te podlegają zatwierdzeniu przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku.

Limity określane samodzielnie przez Bank odzwierciedlają ostrożnościowe podejście Banku do monitorowania ryzyka rynkowego względem limitów o charakterze zewnętrznym (regulacyjnym, nadzorczym).

Zarządzanie ryzykiem rynkowym zakłada istotne zmniejszenie tego ryzyka poprzez częściowe domykanie otwartych pozycji na instrumentach pochodnych znajdujących się w Księdze Handlowej z podmiotami powiązanymi należącymi do Grupy Kapitałowej Credit Agricole.

Monitorowanie ryzyka rynkowego wobec zatwierdzonych poziomów limitów odbywa się w Departamencie Zarządzania Ryzykiem Finansowym i Operacyjnym.

4.3.1. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe wyraża stopień narażenia wyniku finansowego Banku w skutek zmian rynkowych kursów walut. W celu zarządzania i monitorowania ryzyka walutowego Bank wykorzystuje miarę wartości zagrożonej (VaR, Value at Risk). Miara VaR szacowana jest za pomocą modelu wyceny pełnej (symulacji historycznej). Jednodniowy VaR z 99% przedziałem ufności kalkulowany jest na podstawie 261 dniowego okresu obserwacji.

Dodatkową miarą pokazującą narażenie Banku na niespodziewane, znaczne zmiany parametrów rynkowych jest test warunków skrajnych, który opiera się na przyjętych zmianach kursów walut oszacowanych ekspercko.

Pozycja walutowa Banku podlega limitowi maksymalnego nominalnego zaangażowania. Zarówno portfel handlowy w złotych, jak i portfel handlowy walutowy podlegają dziennym limitom maksymalnej straty oraz limitom miesięcznej straty. Wielkości te są monitorowane w cyklu dziennym.

Bank utrzymuje pozycję walutową poniżej limitu globalnego akceptowanego corocznie.

4.3.2. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej odzwierciedla stopień narażenia wyniku finansowego Banku oraz jego kapitałów własnych na zmiany w wyniku wahań poziomu rynkowych stóp procentowych.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz zaktualizowanej wartości kapitałów własnych, wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Zarząd i akcjonariusza Banku.

Bank zarządza ekspozycją na ryzyko stopy procentowej odrębnie w Księdze Handlowej oraz Księdze Bankowej.

4.3.2.1. Ryzyko stopy procentowej - Księga Handlowa

Księga Handlowa obejmuje część działalności Banku związaną z obrotem instrumentami finansowymi zaakceptowanymi przez Bank, realizacją założeń budżetowych, monitorowaniem i zarządzaniem ryzykiem walutowym i stopy procentowej wynikającymi z transakcji z klientami oraz z transakcji przejętych od innych jednostek Banku.

W księdze handlowej ryzyko stóp procentowych jest generowane ze względu na ceny kwotowania dla klientów oraz podejmowanie i utrzymywanie pozycji w portfelu w limitach lub przez realizowanie własnych transakcji wykonywanych w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu konkurencyjności usług finansowych oferowanych klientom.

W portfelu handlowym jedną z miar ryzyka jest miara wartości zagrożonej. W celu badania narażenia pozycji w Księdze Handlowej na zmiany stóp procentowych Bank bada również wrażliwość w różnych przedziałach czasowych. W celu zarządzania i monitorowania ryzyka stopy procentowej, Bank wykorzystuje pomiar wrażliwości portfela handlowego na przesunięcie równoległe krzywych stóp procentowych o 1 punkt bazowy. Wrażliwość jest mierzona w podziale na przedziały czasowe, waluty i typ krzywej dochodowości oraz podlega limitowaniu.

Ekspozycje zaliczone do Księgi Handlowej są monitorowane na bazie dziennej, wyceniane według wartości godziwej i ograniczone oddzielnymi limitami (VaR, BPV). Zarządzanie ryzykiem ekspozycji w Księdze Handlowej należy do kompetencji Pionu Rynków Finansowych.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego jest obliczany zgodnie z regulacją CRR. Na dzień 31.12.2019 roku wymóg ten wyniósł 3,23 mln zł.

4.3.2.2. Ryzyko stopy procentowej - Księga Bankowa

Księga Bankowa obejmuje wszystkie operacje niezaliczone do Księgi Handlowej, tzn. działalność komercyjną definiowaną jako transakcje i pozycje powstałe w wyniku umów zawieranych z klientami Banku (w szczególności dotyczących portfeli należności kredytowych oraz zobowiązań z tytułu przyjętych depozytów i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych), wycenianych memoriałowo, gospodarkę własną, portfele papierów wartościowych i instrumentów pochodnych oraz transakcje depozytowe zawierane na rynkach finansowych w celu zarządzania płynnością Banku oraz ryzykami rynkowymi w Księdze Bankowej.

W związku z charakterem podstawowej działalności Banku skoncentrowanej na obsłudze klientów detalicznych i przedsięwzięciach oraz założeniami strategii Banku określającymi marżę odsetkową oraz przychody pozaodsetkowe jako podstawowe źródła przychodów, Bank nie zakłada osiągania istotnych korzyści z tytułu ekspozycji na ryzyko w zakresie Księgi Bankowej. W związku z powyższym przyjęte wewnętrzne limity ryzyka stopy procentowej dopuszczają ograniczony zakres wrażliwości wyniku odsetkowego i wartości kapitałów własnych na zmianę poziomu rynkowych stóp procentowych.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Księdze Bankowej jest oddzielone od zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Księdze Handlowej. Znajduje to odzwierciedlenie w podziale kompetencji w zakresie zarządzania tym ryzykiem i w systemie limitów określających maksymalny poziom ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej osobno dla Księgi Bankowej i Handlowej.

Strategia zarządzania ryzykiem zakłada obowiązek utrzymywania ryzyka w zakresie dopuszczonymi wewnętrznymi limitami oraz umożliwia kształtowanie profilu ryzyka w ramach tych limitów zgodnie z bieżącą strategią zaakceptowaną przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Księdze Bankowej realizowane jest w oparciu o wewnętrzne regulacje określające:

- podział kompetencji w zakresie zarządzania i kontroli ryzyka,
- zakres, sposób i częstotliwość raportowania wielkości ponoszonego ryzyka,
- sposób limitowania dopuszczalnej skali ponoszonego ryzyka,
- sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów wewnętrznych.

Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami odpowiada za przygotowanie i inicjowanie transakcji zmieniających profil ryzyka stopy procentowej generowanego przez aktywa i zobowiązania Banku zgromadzone w Księdze Bankowej. Transakcje te są zawierane z kontrahentami zewnętrznymi za pośrednictwem Biura Skarbu działającego w takim przypadku na zlecenie Departamentu Zarządzania Aktywami i Pasywami. Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami w ramach zarządzania ryzykiem stopy procentowej może wpływać na poziom i strukturę czasową tego ryzyka poprzez:

- odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu uzyskania określonego poziomu dopasowania terminów przeszacowania / zapadalności pasywów i aktywów,
- zawieranie transakcji pochodnych zmieniających profil ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym tzn. zawieranie transakcji, które utrzymują ryzyko lub obniżają ekspozycję w ramach limitów.

W celu zarządzania ekspozycją na ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami może wykorzystywać instrumenty pochodne stopy procentowej,

które są ujmowane w sprawozdaniu finansowym Banku zgodnie z zasadami Rachunkowości Zabezpieczeń.

Nadzór nad działalnością Departamentu Zarządzania Aktywami i Pasywami i Biura Skarbu w zakresie zarządzania ryzykami rynkowymi w Księdze Bankowej sprawuje Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Do kompetencji Komitetu należy:

- określanie maksymalnego dopuszczalnego poziomu ekspozycji na ryzyko stopy procentowej, jakie Bank może podejmować, przy uwzględnieniu bieżących warunków makroekonomicznych, otoczenia rynkowego i sytuacji finansowej Banku (zarówno w Księdze Handlowej jak i Bankowej),
- formułowanie zasad i kryteriów dotyczących zarządzania ryzykiem stóp procentowych w szczególności określanie i zatwierdzanie limitów na to ryzyko, zatwierdzanie metodyki pomiaru ryzyka, z wyłączeniem modeli, zatwierdzanych przez Komitet Walidacji Modeli, oraz warunków i metodyki przeprowadzania testów,
- zatwierdzanie średnio- i długoterminowych strategii zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w tym działań zmierzających do ograniczenia ekspozycji na to ryzyko, proponowanych przez Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami w ramach przysługujących mu limitów oraz okresowa weryfikacja ich realizacji,
- analiza raportów dotyczących ekspozycji Banku na ryzyko stóp procentowych oraz monitorowanie przestrzegania limitów,
- analiza wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku oraz zmianę wartości ekonomicznej kapitałów własnych,
- analiza prognoz ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej uwzględniających estymację wpływu działalności komercyjnej, w tym w szczególności spodziewaną dynamikę poszczególnych sald bilansowych, wpływ nowych produktów i planowanych transakcji na rynkach hurtowych.

Za określanie i weryfikację metodyki pomiaru ryzyka stopy procentowej oraz bieżącą kontrolę przestrzegania limitów ryzyka w portfelu bankowym odpowiada Departament Kontroli Ryzyka Finansowego i Operacyjnego.

W celu pomiaru i raportowania ekspozycji na ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej, Bank wykorzystuje narzędzia pomiaru ryzyka:

- raport skumulowanej luki przeszacowania sporządzany na podstawie raportu jednostkowego Credit Agricole Bank Polska z wyłączeniem pozycji zakwalifikowanych do Księgi Bankowej. Raport ten obejmuje horyzont 11 letni i jest podzielony na miesięczne i roczne pasma terminowe, przy czym wartość aktywów/pasywów podlegających przeszacowaniu w danym paśmie jest średnią arytmetyczną pozycji przeszacowywanej na koniec danego i poprzedniego okresu. Raport luki stopy procentowej obejmuje ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania oraz ryzyko opcji klienta poprzez urealnienie wartości zapadających/przeszacowujących się pozycji aktywów i pasywów z uwzględnieniem przewidywanych wcześniejszych spłat i zerwań. Pozycje bilansu nie posiadające kontraktowych terminów zapadalności / wymagalności są prezentowane w raporcie zgodnie ze specyficznym dla danej pozycji teoretycznym modelem zapadalności / przeszacowania (konwencja amortyzacji). Urealnianie raportu luki jest dokonywane na bazie statystycznej;
- raport ryzyka bazowego, który uwzględnia specyfikę stawek bazowych na podstawie których dokonywane jest przeszacowanie stóp zmiennych aktywów i pasywów;

- raport wrażliwości wyniku odsetkowego oraz wpływu na kapitał zmian stóp procentowych określonych za pomocą scenariuszy warunków skrajnych.

Szczegółową strukturę limitów ryzyka stopy procentowej dla Księgi Bankowej określają Strategia i Polityka Ryzyka na dany rok budżetowy.

Pomiar, monitorowanie i raportowanie ekspozycji na ryzyko rynkowe odbywa się w cyklu miesięcznym w trzech obszarach:

- raportowanie bieżącego poziomu narażenia na ryzyko stopy procentowej,
- analizy symulacyjne i prognozy narażenia na ryzyko stopy procentowej w przyszłości,
- analizy wrażliwości mające charakter testów warunków skrajnych.

Odbiorcami raportów są członkowie Zarządu Banku, członkowie Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz członkowie Rady Nadzorczej Banku, przy czym zakres informacyjny, poziom szczegółowości i częstotliwość przekazywania raportów są dostosowane do zaangażowania i roli danego odbiorcy w procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej (operacyjne, bezpośredni nadzór, strategiczny nadzór).

4.3.3. Ryzyko cen instrumentów dłużnych (Księga Bankowa i Handlowa)

Bank rozpoznaje ryzyko cen instrumentów dłużnych jako ryzyko istotne, w szczególności w Księdze Bankowej. Ryzyko to jest mierzone w funkcji pogorszenia się jakości kredytowej emitenta i przez to wzrost rentowności wyemitowanych instrumentów dłużnych.

Ryzyko to jest limitowane dla portfela papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży przy założeniu wzrostu rentowności o 200 punktów bazowych kwotą 150 mln zł.

Limit ten jest weryfikowany z częstotliwością co najmniej roczną.

Wykorzystanie monitorowane jest w cyklu dziennym i na 31/12/2019 wynosiło 62,38 mln zł (42%).

4.4. Ryzyko płynności

4.4.1. Zarządzanie ryzykiem płynności

Bank definiuje ryzyko płynności jako ryzyko utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Skalę i źródła ponoszonego przez Bank ryzyka płynności odzwierciedla profil jego ryzyka płynności. W celu określenia profilu ryzyka płynności, Bank analizuje charakter, skalę i złożoność działalności, skład i strukturę terminową oraz walutową aktywów i zobowiązań, stopień zdywersyfikowania źródeł finansowania i jego wpływ na ich stabilność, płynność, zbywalność i dywersyfikację aktywów płynnych.

Zarządzanie płynnością powinno przyczyniać się do ograniczenia częstotliwości i skali problemów płynnościowych banku w celu ochrony deponentów oraz zminimalizowania potencjalnego wpływu tych problemów na system finansowy i realną gospodarkę.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie zdolności Banku do terminowego regulowania zobowiązań na bazie dziennej i śróddziennej, zdolności do utrzymania płynności w krótkim, średnim i długim okresie zarówno w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych – tak na poziomie Banku, jak i rynku – ograniczających dostęp do zabezpieczonych i niezabezpieczonych źródeł finansowania.

Bank dąży do realizacji powyższego celu poprzez wdrożenie i skuteczną realizację procesu zarządzania ryzykiem płynności zgodnego z zasadami ILAAP (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process), w szczególności zapewniając:

- uwzględnienie wszystkich materialnych zagrożeń dla stabilności płynnościowej Banku w ramach analizy jego profilu ryzyka,
- określanie apetytu, zdolności i tolerancji na ryzyko płynności na poziomie dostosowanym do profilu ryzyka płynności Banku,
- skuteczny pomiar ekspozycji na ryzyko płynności poprzez dobór i wdrożenie odpowiednich metodyk i narzędzi pomiaru,
- konsekwentne utrzymywanie ekspozycji na ryzyko płynności na poziomie zgodnym z założeniami, w tym utrzymywanie odpowiednich co do wielkości i jakości rezerw aktywów płynnych,
- regularną weryfikację narażenia na ryzyko utraty płynności w sytuacji wewnętrznych lub zewnętrznych szoków z wykorzystaniem analiz o charakterze testów warunków skrajnych

Weryfikacja zdolności, tolerancji i apetytu na ryzyko płynności w zakresie ich definicji oraz obowiązującego poziomu (limity i cele operacyjne na wybrane wskaźniki ekspozycji), odbywa się nie rzadziej niż w cyklach rocznych w ramach procesu przygotowania i zatwierdzania dokumentu Strategii Ryzyka. W ramach tego dokumentu Bank określa również nowy obowiązujący poziom poszczególnych limitów ryzyka płynności.

Źródłem ryzyka płynności na jakie narażony jest Bank są:

- Strukturalne ujemne niedopasowanie wymagalności / zapadalności pomiędzy aktywami i zobowiązaniami wynikającymi z działalności komercyjnej (mierzone za pomocą luki płynności), wskazujące na potencjalną ekspozycję Banku na ryzyko braku możliwości zastąpienia wymagalnych zobowiązań nowymi zobowiązaniami, w kwocie niezbędnej do sfinansowania portfela istniejących na dany dzień aktywów,
- Wyższa niż zakładana dla normalnych warunków niestabilność bazy depozytowej w warunkach skrajnych, skutkujących możliwym odpływem części środków klientów szybciej niż planowano lub obniżeniem spodziewanego współczynnika odnowień (mierzone za pomocą testów warunków skrajnych),
- Ryzyko utraty płynności hurtowych rynków finansowych i wynikające z niego ryzyko braku lub ograniczonej zdolności do refinansowania zapadających zobowiązań Banku (mierzone za pomocą testów warunków skrajnych oraz przy wykorzystaniu koncentracji zapadalności dużych kwot finansowania hurtowego),
- Ryzyko zmiany harmonogramu spłat portfela kredytowego w warunkach skrajnych (wpływ materializacji ryzyka kredytowego na pozycję płynności – mierzone za pomocą testów warunków skrajnych),
- Ryzyko wzrostu kosztów finansowania w okolicznościach warunków skrajnych dotyczących płynności oraz jego wpływ na NBI wynik odsetkowy Banku (mierzone za pomocą testu warunków skrajnych dotyczących wyniku netto).

Zarządzanie płynnością Banku jest realizowane w oparciu o odpowiednie regulacje wewnętrzne określające:

- podział kompetencji i odpowiedzialności w zakresie zarządzania płynnością,
- stosowane metody pomiaru i monitorowania płynności płatniczej,
- stosowane metody ograniczania ryzyka utraty płynności,
- tryb postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,

- zakres, tryb i częstotliwość przekazywania informacji na temat płynności do kierownictwa Banku.

4.4.2. Struktura zarządzania ryzykiem płynności

W ramach grupy kapitałowej Credit Agricole Bank Polska ekspozycja na ryzyko płynności skoncentrowana jest w Banku. Poziom ryzyka płynności ponoszonego przez spółki zależne Banku jest nieistotny z punktu widzenia Banku i w żadnym stopniu nie stanowi dla niego zagrożenia. Pozwala to na centralizację procesu zarządzania ryzykiem płynności w jednostce Credit Agricole Bank Polska.

Zarządzanie płynnością krótkoterminową (horyzont do 12 miesięcy) należy do kompetencji Biura Skarbu. Za zarządzanie płynnością średnio- i długoterminową (horyzont powyżej 12 miesięcy) odpowiada Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami. Natomiast bieżący monitoring przestrzegania wewnętrznych norm i limitów płynności należy do kompetencji Departamentu Kontroli Ryzyka Finansowego i Operacyjnego.

Nadzór w zakresie określania minimalnych wymaganych poziomów płynności, zatwierdzania stosowanych metod pomiaru ryzyka płynności, z wyłączeniem modeli zatwierdzanych przez Komitet Walidacji Modeli, oraz sposobu i częstotliwości raportowania poziomu płynności należy do Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami.

4.4.3. System raportowania i pomiaru ekspozycji na ryzyko płynności

Monitorowanie i raportowanie ekspozycji na ryzyko płynności odbywa się w dwóch obszarach:

- raportowanie bieżącego poziomu narażenia na ryzyko płynności,
- analizy symulacyjne i prognozy narażenia na ryzyko płynności w przyszłości oraz analizy wrażliwości mające charakter testów warunków skrajnych.

Odbiorcami raportów są członkowie zarządu Banku, członkowie Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz członkowie Rady Nadzorczej Banku, przy czym zakres informacyjny, poziom szczegółowości i częstotliwość przekazywania raportów są dostosowane do horyzontu, w którym Bank realizuje strategię zarządzania ryzykiem płynności oraz zaangażowania i roli danego odbiorcy w procesie zarządzania płynnością (operacyjne, bezpośredni nadzór, strategiczny nadzór).

Bank stosuje metody pomiaru ryzyka adekwatne do źródła pochodzenia ryzyka płynności, w tym w szczególności:

- W odniesieniu do ryzyka płynności wynikającego z niedopasowania terminów wymagalności aktywów i terminów zapadalności zobowiązań Bank stosuje lukę niedopasowania zapadalności / wymagalności aktywów i zobowiązań Banku w ujęciu statycznym urealnionym,
- W odniesieniu do ryzyka płynności wynikającego ze zróżnicowania prawdopodobieństwa utraty lub nieodnowienia poszczególnych rodzajów zobowiązań oraz możliwości i warunków upłynnienia poszczególnych rodzajów aktywów, Bank stosuje analizę struktury bilansu (współczynniki pokrycia aktywów zakwalifikowanych do poszczególnych klas płynności zobowiązaniami zakwalifikowanymi do określonych klas stabilności),
- W odniesieniu do ryzyka płynności wynikającego z uzależnienia Banku od prawidłowego funkcjonowania wybranych rynków, na których Bank może zrealizować operację upłynnienia rezerw, Bank monitoruje koncentrację aktywów płynnych,
- W odniesienia do ryzyka płynności wynikającego z koncentracji ryzyka kredytowego, w Strategii Bank monitoruje strukturę aktywów Banku pod kątem koncentracji podmiotowej i sektorowej,

- W odniesieniu do ryzyka płynności wynikającego z uzależnienia Banku od wybranych źródeł finansowania, Bank monitoruje strukturę źródeł finansowania pod kątem koncentracji podmiotowej i sektorowej,
- W odniesieniu do ryzyka płynności wynikającego z czasowego ograniczenia płynności rynków finansowych, na których bank finansuje swoje aktywa i związanego z nim braku zdolności do refinansowania zapadających w tym okresie zobowiązań, Bank monitoruje skalę i strukturę czasową zobowiązań wynikających z finansowania pozyskiwanego na hurtowych rynkach finansowych,
- W odniesieniu do ryzyka płynności wynikającego z możliwości wystąpienia nieoczekiwanych warunków zewnętrznych w sposób negatywny wpływających na sytuację płynnościową Banku, Bank analizuje swoją zdolność do przetrwania sytuacji szoków płynnościowych przy wykorzystaniu testów warunków skrajnych, na zasadach opisanych w regulacji: Zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w zakresie płynności.

Bank na bieżąco monitoruje poziom płynności poprzez wyznaczanie wskaźników płynności o charakterze krótko- (LCR) i średnioterminowym (Nadzorcze Miary Płynności M3 i M4), obliczanych i raportowanych zgodnie z Uchwałą nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego oraz odpowiednimi regulacjami europejskimi (CRR / CRD IV i akty wykonawcze do nich). Jednocześnie w celu minimalizacji ryzyka przekroczenia limitów Nadzorczych Miar Płynności wymaganych przez Komisję Nadzoru Finansowego, Bank wprowadził wewnętrzne, ostrzegawcze płynności limity dla wskaźników M4 oraz LCR na poziomach wyższych od wymaganych przez instytucje nadzorcze. W wewnętrznych regulacjach ustalony został sposób postępowania w przypadku naruszenia wewnętrznych norm płynności. Ponadto bank co najmniej raz w miesiącu wykonuje prognozę średnioterminową (o horyzoncie 6 miesięcznym) poziomu kształtowania się współczynników płynności, która jest uwzględniana w procesie kształtowania polityki cenowej dla produktów depozytowych oraz w decyzjach dotyczących finansowania na rynkach hurtowych.

Dodatkowo, w celu monitorowania ekspozycji na ryzyko płynności w horyzoncie długoterminowym Bank wykorzystuje raport statycznej urealnionej luki płynności. Stanowi on bazę do określenia tolerancji ryzyka płynności ponoszonego przez Bank, poprzez wprowadzenie limitów na maksymalne ujemne niedopasowania zapadalności / wymagalności aktywów i zobowiązań w poszczególnych pasmach czasowych. Raport luki jest sporządzany i monitorowany w trybie miesięcznym, a zmiany bieżącej i prognozowanej ekspozycji na ryzyko płynności wyrażone raportem luki, są przedmiotem analizy w cyklach kwartalnych.

Ponadto w cyklu rocznym, Bank przeprowadza weryfikację adekwatności systemu zarządzania ryzykiem płynności (ILAAP). Zabezpiecza w ten sposób prawidłową organizację procesu zarządzania ryzykiem płynności, zaczynając od zdefiniowania profilu ryzyka płynności banku, z uwzględnieniem analiz o charakterze testów warunków skrajnych i wyboru odpowiednich do specyfiki banku metod pomiaru ryzyka płynności, poprzez określenie apetytu na ryzyko zintegrowanego z planami finansowymi, ustanowienie efektywnego i niezależnego procesu monitorowania i raportowania ekspozycji na ryzyko płynności, a kończąc na przygotowaniu efektywnych planów działania na okoliczność zagrożenia stabilności płynnościowej.

Bank określa apetyt na ryzyko płynności określając poziomy docelowe na wybrane wskaźniki poziomu płynności, zaś tolerancję ryzyka płynności ustalając limity wewnętrzne na wybrane wskaźniki poziomu płynności. Zdolność do podejmowania ryzyka płynności, jest wyznaczana w oparciu o obowiązujące Bank zewnętrzne standardy regulacyjne ewentualnie powiększone o bufory nadzorcze.

4.4.4. Kształtowanie poziomu i zmiana profilu ryzyka

Bank zarządza poziomem ekspozycji na ryzyko płynności i kształtuje swój profil ryzyka płynności poprzez:

- zarządzanie poziomem i strukturą portfela aktywów płynnych stanowiących dla Banku rezerwę płynności
- modyfikację struktury bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych w ujęciu terminowym, produktowym, sektorowym, podmiotowym.

W celu ograniczania ryzyka płynności Bank odpowiednio kształtuje strukturę zobowiązań, dbając o zachowanie dywersyfikacji źródeł finansowania i terminów ich zapadalności. Podstawę stabilnego finansowania Banku stanowi baza depozytowa o wysokim stopniu granulacji i dywersyfikacji podmiotowej. Uzupełnieniem portfela depozytów jest średnioterminowe finansowanie rynkowe pozyskiwane głównie za pośrednictwem Grupy Credit Agricole (PLN i waluty obce) a także poprzez emisje papierów dłużnych na rynku krajowym (PLN).

Bank utrzymuje nadwyżkę nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, jako zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się szeregu scenariuszy warunków skrajnych płynności, włączając w to utratę lub ograniczenie niezabezpieczonych i dostępnych w normalnych warunkach zabezpieczonych źródeł finansowania. W celu ograniczenia ryzyka płynności wynikającego z koncentracji aktywów płynnych, w Strategii Ryzyka Bank określa zakładaną strukturę portfela aktywów płynnych, przy czym zasadą jest, że wraz ze wzrostem ryzyka płynności rynku danego aktywa, zakłada się mniejszy udział tego aktywa w portfel aktywów płynnych.

Z uwagi na relatywnie niski udział w sumie bilansowej aktywów i zobowiązań w walutach obcych Bank utrzymuje rezerwę aktywów płynnych głównie w walucie krajowej. Skład i strukturę rezerwy aktywów płynnych Bank określa w ramach Strategii Ryzyka na dany rok budżetowy.

4.4.5. Plany awaryjne utrzymania płynności

W celu przygotowania Banku do przetrwania szoków płynnościowych, Bank przygotowuje Plan zabezpieczenia płynności w sytuacji awaryjnej oraz Plan Naprawy które obejmują scenariusze warunków skrajnych wykorzystywane przez Bank do określenia wrażliwości na nieoczekiwane wystąpienie warunków wpływających negatywnie na sytuację płynnościową Banku (testy warunków skrajnych - TWS).

W ramach TWS w obszarze płynności Bank przeprowadza symulacje o charakterze analiz:

- a) **Scenariuszowych:** Analizy scenariuszowe mają kompleksowy charakter tzn. zakładają realizację zdefiniowanego scenariusza kształtowania się warunków zewnętrznych lub materializację zdarzeń o charakterze ryzyk operacyjnych pozostających poza kontrolą Banku, które w istotny sposób wpływają na pozycję płynnościową Banku, przy czym symulacji podlegają efekty bezpośrednie, jak również pośrednie kanały transmisji symulowanych zakłóceń takie jak np. wpływ materializacji innych ryzyk na płynność Banku. Scenariusze stanowiące podstawę tych analiz oraz symulacje ich wpływu na pozycję płynnościową Banku są wykorzystywane jako podstawa przygotowania Planu zabezpieczenia płynności Banku w sytuacji awaryjnej. W ramach analiz scenariuszowych TWS Bank wykorzystuje trzy podstawowe warianty scenariuszy:
  - i. **wewnętrzny**, zakładający wystąpienie zdarzenia lub zdarzeń skutkujących nagłą i nieoczekiwaną negatywną zmianą postrzegania Banku przez kontrahentów i inne podmioty zewnętrzne,

- ii. **systemowy**, zakładający wystąpienie zdarzeń w otoczeniu Banku w porównywalnej skali i w podobny sposób wpływających na pogorszenie sytuacji płynnościowej wielu uczestników systemu finansowego, w tym Banku,
  - iii. **łączy**, stanowiący kombinację obu w/w wymienionych wariantów, zakładający wystąpienie szoku systemowego i ponadprzeciętnych problemów Banku jednocześnie, który może łączyć założenie nagłej i skoncentrowanej na przestrzeni krótkiego czasu negatywnej zmiany sald budżetowych niektórych pozycji podlegających symulacji z założeniem umiarkowanej lecz stosunkowo trwałej negatywnej zmiany sald budżetowych innych pozycji podlegających symulacji TWS,
- b) **Wrażliwości**: Analizy wrażliwości mają za zadanie badanie wrażliwości Banku na materializację określonego, pojedynczego czynnika ryzyka, w istotny sposób wpływającego na sytuację płynnościową Banku.
- c) **Testów odwróconych**: Analizy o charakterze testów odwróconych są stosowane w celu identyfikacji potencjalnych scenariuszy warunków skrajnych, których materializacja może skutkować założonym negatywnym wpływem na pozycje płynnościową Banku. Ponadto Bank wykorzystuje testy odwrócone przy interpretacji wyników analizy wrażliwości planów strategicznych Banku na niewykonanie założeń planu strategicznego w zakresie pozyskania bazy depozytowej

Bank posiada ustalone procedury awaryjnego postępowania zarówno w przypadku wzrostu poziomu ryzyka płynności, jak i w sytuacji znacznego pogorszenia się stanu płynności finansowej Banku. W zależności od rodzaju, genezy, skali i przewidywanej dynamiki rozwoju sytuacji zagrożenia utratą płynności, Plan zabezpieczenia płynności Banku w sytuacji awaryjnej oraz Plan Naprawy zawierają wariantowe strategie działań ukierunkowanych na stabilizację płynnościową Banku i odbudowę jego rezerw płynnościowych.

4.5. Ryzyko operacyjne

4.5.1. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym, które definiuje jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub ze zdarzeń zewnętrznych. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne, natomiast wyłącza się z niego ryzyko reputacji i strategiczne. Ze względu na szczególny charakter prowadzonej przez Bank działalności, ryzyko reputacji podlega monitorowaniu i raportowaniu.

Bank posiada sformalizowany proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, regulowany przez „Politykę zarządzania ryzykiem operacyjnym”, wprowadzoną Uchwałą Zarządu Banku oraz procedury i regulacje dotyczące: struktury, metodyki i celów zarządzania ryzykiem operacyjnym, sposobu monitorowania, kontroli oraz raportowania ryzyka operacyjnego.

Bank ściśle współpracuje w ramach Grupy Credit Agricole w zakresie doskonalenia systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym we wszystkich obszarach działalności biznesowej. Bank promuje świadome i kontrolowane podejmowanie ryzyka, dlatego wdraża rozwiązania jakościowe i ilościowe, ograniczające poziom strat oraz buduje kulturę otwartą na zgłaszanie błędów, niezgodności przez pracowników.

Bank dysponuje narzędziami jakościowymi i ilościowymi służącymi do zarządzania ryzykiem operacyjnym:

- samoocena i mapowanie operacyjnego – badanie jakościowe, polegające na identyfikacji kluczowych procesów i czynników ryzyka we wszystkich obszarach działalności bankowej, w warunkach istniejących mechanizmów kontrolnych,

- rejestr danych o stratach i zdarzeniach ryzyka operacyjnego ze wszystkich jednostek organizacyjnych Banku,
- zdefiniowane limity tolerancji na ryzyko operacyjne,
- system skwantyfikowanych kontroli i kluczowych wskaźników ryzyka (KRI),
- testowanie warunków skrajnych, czyli badanie wpływu zdarzeń ekstremalnych na wysokość prognozowanego kosztu ryzyka operacyjnego,
- zestaw polis ubezpieczeń ryzyk operacyjnych,
- plan utrzymania ciągłości działania,
- procedury kontroli dostawców zewnętrznych w ramach outsourcingu oraz wykonywanych we współpracy ze stronami trzecimi,
- wyznaczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

4.5.2. Struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym

W systemie zarządzania ryzykiem operacyjnym funkcjonują następujące jednostki:

- Rada Nadzorcza,
- Komitet ds. Ryzyka Rady Nadzorczej,
- Zarząd Banku,
- Komitet Ryzyka, Bezpieczeństwa i Kontroli Wewnętrznej,
- Pion Zarządzania Ryzykiem i Stałej Kontroli (PZRISK),
- Kierownicy jednostek operacyjnych (właściciele biznesowi) oraz ich pracownicy.

Rada Nadzorcza oraz Zarząd zapewniają, że proces zarządzania ryzykiem jest odpowiedni do skali działalności, istotności ryzyka oraz na bieżąco dostosowywany do nowych źródeł ryzyka. Nadzór nad efektywnością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym i zgodnością ustalonej tolerancji poziomu ryzyka operacyjnego sprawuje Zarząd Banku. Natomiast Rada Nadzorcza akceptuje poziom ryzyka operacyjnego oraz dokonuje okresowej oceny funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym i jego zgodności z profilem ryzyka Banku.

Dnia 24 czerwca 2019 roku Zarząd powołał Komitet Ryzyka, Bezpieczeństwa i Kontroli Wewnętrznej Credit Agricole Bank Polska S.A w miejsce Komitetu Ryzyka i Kontroli Wewnętrznej Credit Agricole Bank Polska S.A. oraz Komitetu Bezpieczeństwa Credit Agricole Bank Polska S.A. W 2019 roku Komitet zebrał się dziesięciokrotnie (z uwzględnieniem posiedzeń Komitetu Ryzyka i Kontroli Wewnętrznej).

Komitet Ryzyka, Bezpieczeństwa i Kontroli Wewnętrznej, w skład którego wchodzi niektórzy Członkowie Zarządu Banku, podejmuje decyzje i udziela rekomendacji w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku, w szczególności w zakresie ekspozycji na ryzyko operacyjne i kontroli celów procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym. Pion Zarządzania Ryzykiem i Stałej Kontroli centralizuje oraz koordynuje działania w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, w szczególności dostarcza metodologię, projektuje i sprawuje nadzór oraz kontrolę nad systemem raportowania oraz nad działaniami podejmowanymi przez właścicieli biznesowych w celu ograniczenia ryzyka operacyjnego. Pion Zarządzania Ryzykiem i Stałej Kontroli zapewnia regularną informację o profilu i ekspozycji ryzyka operacyjnego oraz najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem. Kierownicy jednostek operacyjnych (właściciele biznesowi) odpowiadają za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podległych im obszarach, w szczególności za adekwatność i efektywność prowadzonej polityki i kontroli na swoim szczeblu oraz raportowanie ryzyka operacyjnego. Organizacja systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym została szczegółowo opisana we właściwych procedurach ryzyka operacyjnego.

4.5.3. System raportowania i pomiaru ryzyka operacyjnego

Proces raportowania w ryzyku operacyjnym realizowany jest na 3 poziomach:

- **Raportowanie wewnętrzne** - zgodnie z wewnętrznymi procedurami raportowanie odbywa się kwartalnie, a w przypadku odnotowania straty operacyjnej przekraczającej ustalony limit, PZRiSK niezwłocznie informuje o zaistniałym zdarzeniu członków Zarządu. Raportowanie do Rady Nadzorczej odbywa się 2 razy do roku w ramach Raportu z kontroli wewnętrznej.
- **Raportowanie zewnętrzne do Grupy CASA** – zgodnie z procedurami CASA, raportowanie odbywa się kwartalnie, a w przypadku odnotowania straty operacyjnej przekraczającej ustalony limit, PZRiSK niezwłocznie informuje o zaistniałym zdarzeniu CASA.
- **Raportowanie zewnętrzne do NBP** – raport COREP.

Pomiar ryzyka realizowany jest poprzez:

- **Roczną ocenę ryzyka operacyjnego** - badanie jakościowe, polegające na identyfikacji kluczowych czynników ryzyka operacyjnego we wszystkich obszarach działalności bankowej, w warunkach istniejących mechanizmów kontrolnych. Proces ten realizowany jest przez Biuro Ryzyka Operacyjnego i Stałej Kontroli we współpracy z właścicielami biznesowymi poszczególnych procesów biznesowych. Stosując metodę analizy scenariuszowej, identyfikowane są ryzyka występujące w procesach, produktach i kanałach sprzedaży, a następnie tak zdefiniowane scenariusze poddawane są wycenie pod kątem prawdopodobieństwa wystąpienia potencjalnych zagrożeń oraz ich skutków (finansowych i niefinansowych).
- **Raportowanie i gromadzenie informacji o stratach i zdarzeniach operacyjnych** - wszystkie jednostki organizacyjne zobowiązane są do raportowania informacji o wykrytych stratach i zdarzeniach operacyjnych, co najmniej w cyklu miesięcznym. Informacje związane z ryzykiem operacyjnym generowane są również bezpośrednio z systemów informatycznych, transakcyjnych oraz księgowych.

4.5.4. Informacje o sumie strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego

Suma strat brutto poniesionych przez Bank w 2019 r., we wszystkich kategoriach identyfikowanych zgodnie z Rozporządzeniem CRR wyniosła 73,4 miliona złotych.

Profil ryzyka operacyjnego Banku w 2019 roku kształtował się następująco:

Kategorie ryzyka operacyjnego	Udział procentowy
Oszustwa wewnętrzne	0,3%
Oszustwa zewnętrzne	29,9%
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,0%
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	66,9%
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	1,0%
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	0,2%
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	1,6%
Razem	100,0%

W 2019 r. największy wpływ na poziom ryzyka operacyjnego miały rezerwy na ryzyko prawne, w tym zwrot prowizji przy wcześniejszej spłacie kredytu konsumenckiego oraz ewentualne pozwody dotyczące kredytów hipotecznych denominowanych/indeksowanych do CHF.

Drugą kategorią zdarzeń o największym wpływie na poziom ryzyka operacyjnego miały zdarzenia z kategorii „oszustwa zewnętrzne”, dotyczące tzw. ryzyka granicznego na styku ryzyka operacyjnego i kredytowego. Koszt tego ryzyka ujęty jest w koszcie ryzyka kredytowego z tytułu odpisów na utratę wartości. W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko z tego tytułu Bank stosuje szereg mechanizmów obejmujących kluczowe z perspektywy zarządzania obszary:

- zestaw projektów oraz procedur kontrolnych w celu ograniczenia strat wynikających z procederu oszustw zewnętrznych,
- szkolenia dla pracowników Banku, dedykowane identyfikacji zagrożeń oraz postępowaniu w przypadku ich wykrycia,
- zautomatyzowany system przeciwdziałania przestępstwom kredytowym.

4.5.5. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka

W celu zabezpieczenia Banku przed czynnikami ryzyka operacyjnego regularnie prowadzone są analizy przyczynowo-skutkowe zidentyfikowanych zdarzeń, umożliwiające podejmowanie działań naprawczych oraz prewencyjnych. Bank dokonuje również regularnej oceny ryzyka operacyjnego nowych produktów i aktywności bankowych, które mogą w znaczący sposób wpłynąć na profil ryzyka.

Dla najbardziej narażonych na ryzyko operacyjne procesów w Banku usprawniane są mechanizmy kontrolne, stosowane są odpowiednie ubezpieczenia, opracowywane są plany awaryjne oraz plany utrzymania ciągłości działania.

W zakresie ilościowej oceny wrażliwości profilu ryzyka na straty z tytułu ryzyka operacyjnego Bank przeprowadza testy warunków skrajnych. Wyniki testów pokazały, że adekwatność kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka operacyjnego w ramach filaru I jest wystarczająca do absorpcji kosztu ryzyka operacyjnego w przypadku materializacji przyjętych ekstremalnych scenariuszy.

Ponadto, w Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, oparty na 3 liniach obrony: 1. linia obrony – jednostki biznesowe, 2. linia obrony - Pion Zarządzania Ryzykiem i Stałej Kontroli oraz Departament Compliance, 3. linia obrony – Audyt Wewnętrzny.

4.5.6. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego

Credit Agricole Bank Polska S.A. do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego wykorzystuje metodę standardową. Metodologia wyliczania wymogu kapitałowego została opisana w procedurze „Wyznaczenie wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne w Credit Agricole Bank Polska S.A.” i zaakceptowana przez Uchwałę Zarządu Credit Agricole Bank Polska S.A.

Metoda standardowa wymaga przyporządkowania działalności prowadzonej przez Bank do jednej z 8 linii biznesowych. Ze względu na specyfikę prowadzonego biznesu cała działalność w Credit Agricole Bank Polska S.A. została przyporządkowana do czterech linii biznesowych, według nomenklatury bazylejskiej tj. handel i sprzedaż, bankowość komercyjna, bankowość detaliczna oraz płatności i rozliczenia. W 2019 roku wymóg ten wynosił 177 milionów złotych.

5. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

Credit Agricole Bank Polska S.A. prowadzi gospodarkę finansowo-kapitałową zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, a w szczególności przepisami ustawy z dnia 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych, ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe, Rozporządzeniem CRR oraz postanowieniami Statutu. W celu zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego Credit Agricole Bank Polska S.A. dostosowuje fundusze własne do charakteru, skali oraz złożoności prowadzonej działalności bankowej, a także tworzy ramy i wytyczne dla jak najbardziej efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej, które:

- są zgodne z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi i wewnętrznymi,
- zapewniają bezpieczeństwo zdeponowanych środków przez klientów Banku, poprzez zapewnienie poziomu funduszy własnych na poziomie niezbędnym do pokrycia nieoczekiwanych strat, przy jednoczesnym uwzględnieniu wymaganego przez akcjonariuszy zwrotu z kapitału własnego (ROE),
- zapewniają utrzymanie odpowiedniego poziomu funduszy własnych będącego podstawą wsparcia dla rozwoju biznesu.

5.1. Polityka zarządzania kapitałem

Zarządzanie ryzykiem wypłacalności opiera się na Strategii Ryzyka i Polityce Zarządzania Kapitałem (Polityka Kapitałowa), wprowadzonej i weryfikowanej corocznie przez Zarząd oraz akceptowanej przez Radę Nadzorczą Banku.

Bank zapewnił niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka przez Bank.

Bank posiada sformalizowany proces zarządzania ryzykiem wypłacalności, dostosowany do charakteru i skali działalności. Głównym celem Polityki Kapitałowej jest posiadanie funduszy własnych na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo prowadzonej działalności, w szczególności zapewnienie bezpieczeństwa zdeponowanych środków. Proces zarządzania kapitałem jest integralnym elementem systemu zarządzania Bankiem. Bank stosuje metody standardowe obliczania wymogów kapitałowych.

W celu zapewnienia identyfikacji i pomiaru ryzyka wypłacalności Bank wykorzystuje określone miary ryzyka zdefiniowane w Polityce Zarządzania Kapitałem (z minimalnymi wartościami określonymi dla roku 2019 na poniżej wskazanych poziomach):

- całkowity poziom wymogów kapitałowych generowanych przez działalność Banku;
- poziom współczynników kapitałowych Filaru I:
  - a) współczynnik wypłacalności utrzymywany na poziomie co najmniej 13,5%, na który składa się regulacyjne minimum wg Rozporządzenia CRR 8% oraz wymóg połączonego bufora 5,5%,
  - b) współczynnik kapitału Tier 1 utrzymywany na poziomie co najmniej 11,5%, na który składa się regulacyjne minimum wg Rozporządzenia CRR 6% oraz wymóg połączonego bufora 5,5%,
  - c) współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 utrzymywany na poziomie co najmniej 10%, na który składa się regulacyjne minimum wg Rozporządzenia CRR 4,5% oraz wymóg połączonego bufora 5,5%,
- poziom współczynnika dźwigni finansowej utrzymywany na poziomie co najmniej 3%
- spełnienie norm adekwatności kapitałowej na poziomie kapitału wewnętrznego (z uwzględnieniem Filaru II);
- poziom realizacji planów kapitałowych zakładanych w rocznych i średnioterminowych prognozach finansowych;
- badanie odporności Banku na teoretyczne okoliczności szokowe, mające wpływ na wymogi kapitałowe oraz poziom kapitału mierzone z wykorzystaniem testów warunków skrajnych.

Bank nie został zobligowany przez Komisję Nadzoru Finansowego do utrzymywania dodatkowego indywidualnego domiaru kapitałowego.

Decyzją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, w kwietniu 2019 roku, Bank zaliczył całość zysku za 2018 rok na poczet funduszy własnych w wysokości 87 mln zł. Dodatkowo Bank we wrześniu 2019 roku zarejestrował dokapitalizowanie w postaci kapitału akcyjnego oraz zapasowego zaliczanego do kapitału podstawowego Tier I w łącznej kwocie 150 mln zł.

Bank nie stosuje przepisów przejściowych dla MSSF 9.

5.2. Struktura organizacyjna, uczestnicy procesu, nadzór kierownictwa

Odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem wypłacalności spoczywa na Departamencie Metodologii i Rozliczeń Finansowych w Pionie Strategii i Finansów. Departament ponosi odpowiedzialność za analizę, monitorowanie i raportowanie aktualnych wartości kapitału i wymogu kapitałowego. Jest odpowiedzialny również za kształtowanie struktury kapitałowej na optymalnym poziomie oraz zapewnienie dodatkowego kapitału określonej jakości, w zależności od potrzeb biznesowych. Departament przygotowuje plany kapitałowe zgodnie z rocznymi planami finansowymi oraz średnioterminowymi planami strategicznymi Banku. Jest także odpowiedzialny za koordynację procesu ICAAP oraz procesu przygotowania Ujawnień dot. adekwatności kapitałowej.

Za identyfikację i kwantyfikację wymogu kapitałowego w ramach Filara I odpowiada Pion Zarządzania Ryzykiem i Stałej Kontroli oraz Pion Ryzyka Kredytowego.

Za identyfikację i kwantyfikację poszczególnych ryzyk i związanego z nimi kapitału, na pokrycie ryzyka w ramach procesu ICAAP (Filar II), odpowiadają jednostki zarządzające poszczególnymi ryzykami:

- Pion Ryzyka Kredytowego w zakresie ryzyka kredytowego ekspozycji detalicznych;
- Pion Zarządzania Ryzykiem i Stałej Kontroli w zakresie:
  - a) ryzyka kredytowego i ryzyka koncentracji ekspozycji korporacyjnych;
  - b) ryzyka operacyjnego
  - c) ryzyka rynkowego,
  - d) ryzyka kontrahenta,
  - e) ryzyka korekty wyceny kredytowej,
  - f) innych istotnych ryzyk, adekwatnie do działalności Banku.
- Pion Strategii i Finansów w zakresie:
  - a) ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej,
  - b) ryzyka płynności,
  - c) ryzyka wyniku finansowego,
  - d) innych istotnych ryzyk finansowych, adekwatnie do działalności Banku;

Analiza wymogu kapitałowego, wymaganych kapitałów w ramach Filaru II, posiadanych kapitałów, oszacowanie potrzeb kapitałowych oraz zarekomendowanie dalszych działań następuje podczas regularnych spotkań Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Stosowane przez Bank zasady zarządzania kapitałem są ujęte w regulacjach wewnętrznych, w szczególności w Polityce Zarządzania Kapitałem.

5.3. Kapitał wewnętrzny oraz testy warunków skrajnych

Bank wdrożył proces szacowania kapitału wewnętrznego. Odpowiednie procedury zostały zaakceptowane przez Radę Nadzorczą. Proces szacowania kapitału podlega przeglądowi. Proces szacowania kapitału obejmuje w szczególności definiowanie ryzyk istotnych, ocenę jakościową oraz

ocenę ilościową wpływu ryzyk na poziom kapitału ekonomicznego. Cel, metody zarządzania ryzykami uznanymi za istotne są określone w odpowiednich procedurach.

Bank zdefiniował polityki i procedury zarządzania ryzykami istotnymi w sposób dostosowany do specyfiki ryzyka i dostępnych metod zarządzania ryzykiem.

Proces szacowania kapitału ekonomicznego podlega niezależnemu przeglądowi Departamentu Audytu Wewnętrznego.

5.4. System limitów ostrożnościowych ograniczających ryzyko niewypłacalności

Departament Metodologii i Rozliczeń Finansowych zarządza ryzykiem wypłacalności na podstawie systemu limitów definiujących minimalne poziomy kapitałów niezbędne do spełnienia wymogów prawnych/regulacyjnych. Struktura tych limitów uwzględnia:

- limity regulacyjne, stanowiące bazę i punkt odniesienia, w stosunku do którego Bank definiuje swój docelowy poziom kapitału;
- limity wewnętrzne na wskaźniki kapitałowe, oparte na normach regulacyjnych;
- poziomy ostrzegawcze, uzależnione od wartości limitów wewnętrznych.

Poziom limitów podlega monitorowaniu, kontroli i raportowaniu oraz okresowym przeglądom w ramach weryfikacji procesu szacowania kapitału wewnętrznego oraz w ramach procesu przeglądu poszczególnych procedur. Przekroczenia limitów są raportowane zgodnie z przyjętymi wewnątrznie zasadami. Propozycje modyfikacji limitów kapitałowych zgłasza Departament Metodologii i Rozliczeń Finansowych.

5.5. System informacji zarządczej

Poziom ryzyka wypłacalności jest elementem systemu raportowania zarządczego. W zależności od rodzaju informacji i szczebla w strukturze organizacyjnej raportowanie odbywa się w cyklu miesięcznym lub kwartalnym. Jednostką odpowiedzialną za przygotowanie i przekazanie odpowiednich raportów jest Departament Metodologii i Rozliczeń Finansowych.

Oprócz raportowania aktualnej ekspozycji Banku na ryzyko wypłacalności, w ramach posiedzeń Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO), Zarząd Banku otrzymuje również informacje dotyczące m.in. prognoz ekspozycji Banku na ryzyko wypłacalności, realizacji założeń strategii zarządzania ryzykiem wypłacalności, wyników przeprowadzanych testów warunków skrajnych oraz innych analiz przygotowywanych ad hoc w miarę pojawiających się potrzeb.

5.6. System kontroli wewnętrznej w obszarze kapitału

Obszar zarządzania kapitałowego oraz szacowania kapitału wewnętrznego w Banku objęty jest Systemem Kontroli Wewnętrznej.

System Kontroli Wewnętrznej, obok systemu zarządzania ryzykiem, jest elementem systemu zarządzania Banku. System ten dostosowany jest do charakteru, profilu ryzyka i skali działalności Banku oraz obejmuje wszystkie jego jednostki organizacyjne wraz z podmiotami zależnymi.

System kontroli wewnętrznej funkcjonuje w Banku na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony, a w obszarze kapitału przedstawia się następująco:

- na pierwszą linię obrony składają się kontrole poziome: pierwszego poziomu pierwszego i drugiego stopnia (1.1 i 1.2) - wykonywane w sposób ciągły, przez pracowników wszystkich szczebli organizacyjnych Banku w toku wykonywania przez nich czynności operacyjnych, związanych bezpośrednio z ich zakresem odpowiedzialności. Szczególną formą kontroli jest

samokontrola; drugiego poziomu pierwszego stopnia (2.1) - wykonywane przez pracowników jednostek działających niezależnie od jednostek, które zainicjowały wykonanie danej czynności,

- na drugą linię obrony składają się kontrole pionowe drugiego poziomu drugiego stopnia (2.2) wykonywane przez pracowników, którzy są przypisani wyłącznie do specjalistycznych funkcji kontrolnych (Pion Zarządzania Ryzykiem i Stałej Kontroli, Departament Compliance)
- na trzecią linię obrony składa się działalność Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Bank zapewnił mechanizmy kontroli wewnętrznej poprzez mechanizmy kontroli funkcjonalnej w jednostkach bezpośrednio odpowiedzialnych, kontrolę sprawowaną przez Pion Zarządzania Ryzykiem i Stałej Kontroli oraz regularne audyty przeprowadzane przez Departament Audytu Wewnętrznego.

6. FUNDUSZE WŁASNE

Bank definiuje fundusze własne zgodnie z obowiązującymi przepisami na dzień 31 grudnia 2019 roku, w szczególności postanowieniami Rozporządzenia CRR i Prawa Bankowego. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz 492 Rozporządzenia CRR oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

Na fundusze własne Banku składają się:

- kapitał podstawowy Tier I, obejmujący m.in. instrumenty kapitałowe i powiązane ażio emisyjne, zyski zatrzymane, skumulowane inne całkowite dochody, kapitały rezerwowe, fundusze ogólne ryzyka bankowego;
- kapitał dodatkowy Tier I, obejmujący m.in. instrumenty kapitałowe, o których mowa w art. 52 Rozporządzenia CRR;
- kapitał Tier II, obejmujący m.in. instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane spełniające kryteria określone w art. 63 Rozporządzenia CRR oraz ażio emisyjne związane z tymi instrumentami, korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego.

Fundusze własne podlegają korektom z tytułu pomniejszeń oraz mającym zastosowanie filtrom ostrożnościowym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

6.1. Kapitał podstawowy Tier I

Łączna kwota kapitału podstawowego Tier I na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosła 2 498 171 tys. zł i składały się na nią następujące pozycje:

1. Instrumenty kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I w kwocie 876 833 tys. zł oraz agio emisyjne związane w ww. instrumentami kapitałowymi, powstałe przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej w kwocie 512 662 tys. zł.
2. Skumulowane inne całkowite dochody, definiowane głównie jako kapitał z aktualizacji wyceny, w kwocie minus 1 999 tys. zł prezentowane są po odliczeniu wszelkich obciążeń podatkowych dających się przewidzieć w chwili wyliczenia tej kwoty, a przed zastosowaniem filtrów ostrożnościowych.
3. Kapitały rezerwowe definiowane są jako kapitały w rozumieniu mających zastosowanie standardów rachunkowości, których ujawnienie jest wymagane zgodnie z tymi standardami rachunkowości, z

wyjątkiem wszelkich kwot już uwzględnionych w ramach skumulowanych innych całkowitych dochodów lub zysków zatrzymanych. Prezentowane są po odliczeniu wszelkich obciążeń podatkowych dających się przewidzieć w chwili wyliczania tej kwoty i wynoszą 1 273 342 tys. zł.

4. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego w kwocie 114 523 tys. zł jest tworzony z zysku po opodatkowaniu zgodnie z Ustawą Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku z późn. zm.

Korekty regulacyjne do kapitału podstawowego Tier I pomniejszyły kapitał podstawowy Tier I o kwotę 281 189 tys. zł i składały się z następujących pozycji:

1. Wartości niematerialne i prawne w kwocie 231 810 tys. zł, obliczone po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, pomniejszają kapitał podstawowy Tier I.
2. Rezerwa z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne w kwocie 6 502 tys. zł pomniejszająca kapitał podstawowy Tier I zgodnie z art. 33 ust. 1 lit. a) Rozporządzenia CRR. Kwota prezentowana po odliczeniu wszelkich obciążeń podatkowych dających się przewidzieć w chwili wyliczania tej kwoty.
3. Korekty wartości z tyt. wymogów w zakresie ostrożnej wyceny w kwocie 4 261 tys. zł zgodnie z art. 34 i 105 Rozporządzenia CRR pomniejszające kapitał podstawowy Tier I.
4. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych w kwocie 38 616 tys. zł (kwota przekraczająca próg 10%, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 Rozporządzenia CRR).

6.2. Kapitał dodatkowy Tier I

Bank nie posiada instrumentów, które kwalifikowałyby się jako pozycje kapitału dodatkowego Tier I.

6.3. Kapitał Tier II

W maju 2019 r. Bank zakończył amortyzację oraz spłacił w całości kwotę pożyczki podporządkowanej udzielonej w kwocie 175 mln zł oraz zaliczonej do funduszy własnych w kapitale Tier II na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 września 2009 roku. Kwota zamortyzowanego kapitału Tier II z tyt. tej pożyczki w 2019 roku wyniosła 14 272 tys. zł.

Na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 19 listopada 2013 roku Bank uzyskał zgodę na zaliczenie do funduszy kapitału Tier II środków pieniężnych z tytułu obligacji podporządkowanych w kwocie 90 000 tys. franków szwajcarskich. Do kapitału Tier II na dzień 31 grudnia 2019 r. zaliczono 270 048 tys. zł.

Na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 15.01.2015 roku Bank uzyskał zgodę na zaliczenie do funduszy kapitału Tier II środków pieniężnych z tytułu pożyczek podporządkowanych w łącznej kwocie 390 000 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank zaliczył 389 261 do kapitału Tier II.

Łączna kwota kapitału Tier II na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniósł 659 310 tys. zł.

6.4. Fundusze własne łącznie

Fundusze własne Banku, na które składa się kapitał podstawowy Tier I oraz kapitał Tier II na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosły 3 157 481 tys. zł.

6.5. Główne cechy instrumentów kapitałowych

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, opis głównych cech instrumentów uwzględnianych w kapitale Tier I oraz Tier II Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku zaprezentowano na następujących stronach w oparciu o wzór stanowiący Załącznik II do Rozporządzenia nr 1423/2013.

Do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I zaliczają się akcje serii A-X wyemitowane przez Credit Agricole Bank Polska S.A. Dla przejrzystości zapisów pola wzoru zawierające cechy różnicujące poszczególne serie akcji zostały zaprezentowane w tabeli 2.

Tabela 1. instrumenty kapitałowe.

		Akcje serii A-X	Obligacje podporządkowane
1	Emitent	Credit Agricole BP SA	Credit Agricole BP SA
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	Brak	Dziewięć obligacji podporządkowanych o numerach 1/CABPO120M202310CHF - 9/CABPO120M202310CHF
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Prawo polskie	Prawo polskie
4	Zasady przejściowe określone w Rozporządzeniu CRR	Kapitał podstawowy Tier I	Kapitał Tier II
5	Zasady określone w Rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Kapitał podstawowy Tier I	Kapitał Tier II
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-) skonsolidowanym poziomie jednostkowym oraz (sub-) skonsolidowanym	Poziom jednostkowy	Poziom jednostkowy
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	--> Tabela 2	Obligacje podporządkowane Art. 62 CRR

Ujmowanie w kapitale regulacyjnym

8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w zł, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	--> Tabela 2	270 048 148,00 zł
9	Wartość nominalna instrumentu	100 zł	W walucie emisji 10 mln CHF; w walucie sprawozdawczej 39 213 000 zł
9a	Cena emisyjna	--> Tabela 2	10 000 000 CHF
9b	Cena wykupu	Nie dotyczy	10 000 000 CHF
10	Klasyfikacja księgowa	Kapitał własny	Zobowiązanie – zamortyzowany koszt
11	Pierwotna data emisji	--> Tabela 2	29 października 2013r.
12	Wieczyste czy terminowe	Wieczyste	Terminowe
13	Pierwotny termin zapadalności	Nie dotyczy	29 października 2023r.
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Nie	Tak
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	Nie dotyczy	29 marca 2014r.; 90 mln CHF + odsetki
16	Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy	Nie dotyczy	29 października 2018r., 90 mln CHF + odsetki

Kupony / dywidendy

17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Stopa zmienna	Stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	Nie dotyczy	CHF LIBOR 3M + 2,81%
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Nie	NIE
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	Nie dotyczy	Obowiązkowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	Nie dotyczy	Obowiązkowe
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	Nie	Nie
22	Nieskumulowane czy skumulowane	Niekumulacyjny	Niekumulacyjny
23	Zamienne czy niezamienne	Niezamienny	Niezamienny
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy	Nie dotyczy
27	Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy	Nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	Nie	Nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	Nie dotyczy	Obligacja niepodporządkowana niezabezpieczona
36	Niezgodne cechy przejściowe	Nie	Nie
37	Jeśli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Tabela 2 - cechy różnicujące wyemitowanych instrumentów kapitałowych ujmowanych w kapitale regulacyjnym

	7	8	9a	11
Akcje serii	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w zł, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	Cena emisyjna	Pierwotna data emisji
A	Akcje założycielskie I emisji uprzywilejowane co do głosu Art. 50 CRR	2 376 000,00 zł	100,00 zł	21.05.1993
B	Akcje II emisji uprzywilejowane co do głosu Art. 50 CRR	1 124 400,00 zł	100,00 zł	21.05.1993
C	Akcje II emisji uprzywilejowane co do głosu Akcje zwykłe Art. 50 CRR	612 300,00 zł	100,00 zł	21.05.1993
D	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	1 771 600,00 zł	100,00 zł	30.05.1994
E	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	891 300,00 zł	100,00 zł	31.05.1995
F	Akcje IV emisji uprzywilejowane co do głosu Akcje zwykłe Art. 50 CRR	1 216 600,00 zł	100,00 zł	31.05.1996
G	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	118 500,00 zł	100,00 zł	27.06.1997
H	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	30 000 000,00 zł	100,00 zł	17.03.1998
I	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	34 060 600,00 zł	100,00 zł	14.09.1999
J	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	40 000 000,00 zł	100,00 zł	05.10.2000
K	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	20 000 000,00 zł	100,00 zł	09.04.2001
L	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	20 000 000,00 zł	100,00 zł	30.04.2002
M	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	27 000 000,00 zł	100,00 zł	31.08.2005
N	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	167 000 000,00 zł	100,00 zł	30.06.2009
O	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	48 273 000,00 zł	100,00 zł	28.05.2010
P	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	96 555 700,00 zł	100,00 zł	29.07.2011
R	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	7 994 000,00 zł	460,35 zł	27.03.2013
S	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	150 006 000,00 zł	100,00 zł	10.07.2013
T	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	50 000 000,00 zł	300,00 zł	03.03.2017
U	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	83 333 400,00 zł	300,00 zł	04.01.2018
W	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	48 300 000,00 zł	315,00 zł	07.12.2018
X	Akcje zwykłe Art. 50 CRR	46 200 000,00 zł	325,00 zł	30.09.2019

6.6. Ujawnienia funduszy własnych wg Rozporządzenia 1423/2013 Unii Europejskiej

Poniższa tabela, opracowana zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik IV do Rozporządzenia nr 1423/2013, przedstawia informacje o elementach składowych funduszy własnych wykorzystanych do obliczenia łącznego współczynnika kapitałowego na dzień 31 grudnia 2018 roku. Biorąc pod uwagę czytelność i wartość użytkową dokumentu dla odbiorców, zakres ujawnień w poniższej tabeli ograniczono do pozycji niezerowych lub zerowych z istotną wartością informacyjną, jednocześnie zachowując numerację pozycji zgodną z wzorem zaprezentowanym w Załączniku IV Rozporządzenia 1423/2013.

Numer wiersza	Pozycja funduszy własnych do ujawnienia	Wartość
Kapitał podstawowy Tier I (Instrumenty i kapitały rezerwowe)		
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	1 389 496
2	Zyski zatrzymane	0
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem nierealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	1 275 341
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	114 523
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	2 779 360
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne		
7	Dodatkowe korekty wartości	-4 261
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego)	-231 810
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą zawiązaną z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	-6 502
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	-38 616
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-281 189
29	Kapitał podstawowy Tier I	2 498 171
Kapitał dodatkowy Tier I: instrumenty		
36	Kapitał dodatkowy Tier I przez korektami regulacyjnymi	0
Kapitał dodatkowy Tier I: korekty regulacyjne		
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	0
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0
45	Kapitał Tier I (kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	2 498 171
Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy		
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	659 310
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	659 310
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne		
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0
58	Kapitał Tier II	659 310
59	Łączny kapitał (kapitał Tier I + kapitał Tier II)	3 157 481
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	18 773 698
Współczynniki i bufor kapitałowe		
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,31%
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,31%
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,82%
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. A) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	10,00%
65	w tym wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,50%
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0,00%
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	3,00%
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	3,31%
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	253 679

7. WYMOGI KAPITAŁOWE

7.1. Metoda stosowana do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest utrzymanie, w sposób ciągły, funduszy własnych na poziomie adekwatnym do skali oraz profilu ryzyka działalności (mierzonego np.: kapitałem wewnętrznym, który oznacza oszacowaną przez Bank kwotę, niezbędną do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniającą przewidywany poziom ryzyka).

Ocena adekwatności kapitałowej oznacza spełnienie wymogów kapitałowych zawartych w regulacjach zewnętrznych, które mają na celu utrzymanie przez Bank minimalnego poziomu kapitału wyliczonego na zasadach ogólnych. Wymogi kapitałowe na dzień 31 grudnia 2019 r. zostały przez Bank wyliczone w oparciu o postanowienia Rozporządzenia CRR, przy zastosowaniu następujących metod:

- ryzyko kredytowe – metoda standardowa (Część III, Tytuł II, Rozdział 2 Rozporządzenia CRR)
- ryzyko kredytowe kontrahenta – metoda wyceny według wartości rynkowej (Część III, Tytuł II, Rozdział 6, Sekcją 1-3 Rozporządzenia CRR)
- uproszczona metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych do ograniczania ryzyka kredytowego (Część III, Tytuł II, Rozdział 4 Rozporządzenia CRR)
- ryzyko rynkowe:
  - ryzyko pozycji – metoda standardowa (Część III, Tytuł IV, Rozdział 2 Rozporządzenia CRR)
  - ryzyko walutowe – metoda standardowa (Część III, Tytuł IV, Rozdział 3 Rozporządzenia CRR)
  - ryzyko rozliczenia / dostawy – metoda standardowa (Część III, Tytuł V Rozporządzenia CRR)
  - ryzyko związane z korektą wyceny kredytowej – metoda standardowa (Część III, Tytuł VI Rozporządzenia CRR)
- ryzyko operacyjne – metoda standardowa (Część III, Tytuł III, Rozdział 3 Rozporządzenia CRR)

Celem dostosowania wielkości funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka, na jakie narażony jest Bank oraz do charakteru prowadzonej działalności, Bank opracował i wdrożył proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, tzw. ICAAP (ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka ponoszonego w działalności Banku.

Kapitał wewnętrzny ma zapewnić pokrycie minimalnych wymogów kapitałowych wynikających z Filaru I (wymogi regulacyjne), pokrycie rodzajów ryzyka analizowanych w ramach Filaru I lecz nie w pełni w nim ujętych oraz pokrycie dodatkowych rodzajów ryzyka Filaru II, które nie były analizowane w ramach Filaru I. Podstawowe zasady ICAAP jakie zostały przyjęte przez Bank:

- *zasada proporcjonalności* - proces ma być odpowiedni do profilu ryzyka i proporcjonalny co do charakteru, skali i poziomu złożoności działania Banku; główny nacisk będzie położony na podstawowe ryzyka, związane z głównymi obszarami działania Banku,
- *zasada odpowiedzialności* – proces szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego jest wewnętrznym procesem Banku; Bank i jego kierownictwo będą odpowiedzialni za opracowanie, wdrożenie i utrzymanie procesu i zasad wewnętrznej oceny adekwatności kapitału,
- *zasada ostrożności* – model procesu ICAAP będzie uzależniony od strategii biznesowej Banku, rodzajów ryzyka oraz możliwości bazodanowych; na każdym etapie procesu ICAAP Bank

będzie ostrożnie podchodził do oceny ryzyka; kapitał ekonomiczny nie powinien być mniejszy niż kapitał regulacyjny,

- *zasada przejrzystości* – Bank będzie udostępniał uczestnikom rynkowym podstawowe zasady zarządzania ryzykiem i procesu ICAAP; proces ICAAP powinien być dobrze udokumentowany i wewnętrznie spójny.

Proces szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego ma na celu przełożenie poziomu istotnych rodzajów ryzyka na wielkość wymogów kapitałowych. W procesie tym Bank wyróżnia następujące etapy:

- *identyfikacja istotnych rodzajów ryzyka w działalności Banku;*
- *kwantyfikacja ryzyka;*
- *oszacowanie poziomu kapitału wewnętrznego;*

Minimalny wymóg kapitałowy jest wyliczany przez właścicieli poszczególnych ryzyk. Dodatkowy kapitał na pokrycie ryzyk nie objętych lub nie w pełni objętych w ramach Filaru I jest wyliczany przez właścicieli poszczególnych ryzyk. Całkowity kapitał wewnętrzny jest wyliczany jako suma minimalnego wymogu kapitałowego i dodatkowych wymogów kapitałowych oszacowanych przez właścicieli poszczególnych ryzyk. Kapitał wewnętrzny jest prezentowany i zatwierdzany na posiedzeniu Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami.

- *ocena adekwatności kapitałowej;*

Proces oceny adekwatności kapitałowej został uregulowany w „Polityce Zarządzania Kapitałem w Credit Agricole Bank Polska S.A.” W ramach tego etapu, kwota oszacowanego kapitału wewnętrznego dla pokrycia ogólnego poziomu ryzyka jest porównywana z kwotą kapitału będącego do dyspozycji. Wyliczany jest wskaźnik, badający czy suma funduszy własnych jest na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:

- a) wartość wynikająca ze spełnienia wymogów w zakresie funduszy własnych, o których mowa w art. 92 Rozporządzenia CRR,
- b) oszacowana przez Bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny),

W przypadku obniżenia się funduszy własnych poniżej odpowiednio 120% oraz 110% wymaganego minimum, zastosowanie mają scenariusze określone w sekcji Kapitałowy Plan Awaryjny zawartej w „Polityce Zarządzania Kapitałem w Credit Agricole Bank Polska S.A.”.

- *raportowanie i dokumentowanie;*
- *kontrola wewnętrzna;*

Wyniki procesu ICAAP dostarczone przez właścicieli poszczególnych ryzyk podlegają niezależnej walidacji. Proces szacowania kapitału wewnętrznego i przegląd tego procesu podlega niezależnej ocenie dokonywanej przez komórkę audytu wewnętrznego Banku.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku. Proces szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego podlega regularnym – nie rzadziej niż raz w roku - przeglądom w celu zapewnienia jego adekwatności do charakteru, skali i złożoności działalności Banku. Za proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego Banku odpowiedzialny jest Zarząd Banku.

7.2. Informacje ilościowe dotyczące wymogów kapitałowych

Poniżej zostały zaprezentowane wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych ryzyk wyliczone na dzień 31 grudnia 2019 r. zestawione z wymogami w zakresie funduszy własnych.

Regulacyjne wymogi kapitałowe (tys. zł)	31.12.2019		31.12.2018	
	Aktywa ważone ryzykiem	Wymóg kapitałowy	Aktywa ważone ryzykiem	Wymóg kapitałowy
Ryzyko kredytowe oraz kontrahenta	16 467 152	1 317 372	15 737 587	1 259 007
w tym: z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	0	0	0	0
Ryzyko rynkowe:	93 449	7 476	54 678	4 374
Ryzyko walutowe	0	0	0	0
Ryzyko pozycji	40 316	3 225	21 803	1 744
Ryzyko cen towarów	-	-	-	-
Ryzyko rozliczenia, dostawy	0	0	0	0
Ryzyko korekty wyceny kredytowej	53 133	4 251	32 875	2 630
Przekroczenie limitu dużych ekspozycji	-	-	-	-
Ryzyko operacyjne	2 213 097	177 048	2 213 156	177 052
Razem	18 773 698	1 501 896	18 005 421	1 440 434
Kapitał Tier I	2 498 171		2 252 377	
Kapitał Tier II	659 310		735 733	
Łączny kapitał (kapitał Tier I + kapitał Tier II)	3 157 481		2 988 110	
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	13,31%		12,51%	
Współczynnik kapitału Tier I (%)	13,31%		12,51%	
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	16,82%		16,60%	

8. BUFORY KAPITAŁOWE, WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym zaimplementowała do polskiego prawa regulacje Dyrektywy CDR IV m.in. w zakresie utrzymywania przez banki dodatkowych buforów kapitałowych.

Bank utrzymuje współczynniki kapitałowe powyżej minimalnych poziomów, jakie wynikają z przepisów Rozporządzenia CRR (4,5% - współczynnik kapitału podstawowego Tier I; 6% - współczynnik kapitału Tier I; 8% - łączny współczynnik kapitałowy), powiększonych o wymóg połączonego bufora. W 2019 roku poziom połączonych buforów kapitałowych dla Banku wynosił 5,5%, na co składało się 3,0 p.p. z tytułu bufora ryzyka systemowego i 2,5 p.p. z tyt. bufora zabezpieczającego.

Od dnia 1 stycznia 2016 r. wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium RP. Wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia.

Bank wylicza wskaźnik bufora antycyklicznego specyficznego dla danej instytucji zgodnie z zapisami ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wskaźnik ten wynosił 0%.

Ujawnienia w zakresie wskaźników dla instytucji globalnego znaczenia systemowego nie dotyczą Banku.

9. DŹWIGNIA FINANSOWA

Credit Agricole Bank Polska SA kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR. Wprowadzenie wskaźnika pokazującego relację pomiędzy kapitałem Tier 1, a wartością ekspozycji bilansowych i pozabilansowych ma na celu ograniczenie nieadekwatnego w relacji do posiadanej bazy kapitałowej zadłużania się banków. W ramach zmian w obowiązujących regulacjach (Dyrektywy CRDV oraz Rozporządzenia CRR2), w kolejnych latach określona zostanie minimalna wartość tego wskaźnika, jaką banki będą zobowiązane utrzymywać. Zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Nadmiernej Dźwigni Finansowej, Bank utrzymuje wskaźnik na poziomie co najmniej 3%.

Wartość wskaźnika dźwigni finansowej według stanu na 31 grudnia 2019 r. (dane liczbowe w tys. zł):

Ekspozycja wyznaczona na potrzeby wskaźnika dźwigni finansowej	Wartość
Instrumenty pochodne: Aktualny koszt odtworzenia	47 052
Instrumenty pochodne: Kwota narzutu obliczona metodą wyceny według wartości rynkowej	228 173
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 10% zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	0
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 20% zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	728 664
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 50% zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	821 823
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 100% zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	108 935
Inne aktywa	24 602 306
(-) Odliczona kwota aktywów - kapitał Tier I	-270 426
Łączne ekspozycje wskaźnika dźwigni	26 266 526
Kapitał	
Kapitał Tier I	2 498 171
Wskaźnik dźwigni finansowej	
Wskaźnik dźwigni	9,5%

Bank oblicza wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z Rozporządzeniem CRR. W 2019 roku Bank nie stosował przepisów przejściowych w definicji kapitału Tier I ani przepisów przejściowych związanych z MSSF 9.

Wskaźnik dźwigni finansowej podlega stałemu monitoringowi i prognozowaniu. Bank przygotowuje miesięczne raporty prezentujące sytuację w zakresie adekwatności kapitałowej, w tym informacje na temat współczynnika dźwigni finansowej. Raporty te są sporządzane na potrzeby odpowiednio Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu.

Bank w procesie zarządzania ryzykiem przygotowuje krótko oraz średnioterminowe plany finansowe w zakresie adekwatności kapitałowej z włączeniem wskaźnika dźwigni finansowej.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej jest uznawane jako znaczące ryzyko w sektorze bankowym i jako takie jest też traktowane przez Bank. Niemniej jednak, biorąc pod uwagę:

- obecny model biznesowy oparty na bankowości uniwersalnej oferującej standardowe produkty bilansowe oraz podstawowe produkty i operacje pozabilansowe,
- założenia strategii ryzyka i rocznej oceny poziomu ryzyka,

Bank ocenia poziom ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej jako niski w porównaniu do istniejącej bazy kapitałowej oraz średnioterminowych planów kapitałowych.

10. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO

10.1. Definicje ekspozycji przeterminowanych i z rozpozną utratą wartości

Za bilansową ekspozycję kredytową, która utraciła wartość, zaś strata z tytułu utraty wartości została poniesiona, uważa się ekspozycję spełniającą warunki:

- istnieją obiektywne dowody (przesłanki) utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń, mających miejsce po początkowym ujęciu bilansowej ekspozycji kredytowej w księgach rachunkowych,
- zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne, wynikające z bilansowej ekspozycji kredytowej lub grupy bilansowych ekspozycji kredytowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Jako główną definicję obiektywnych dowodów utraty wartości (tzw. "trigger event"), Bank przyjmuje tzw. status "default" rozumiany jako 90+ dni przeterminowania należności. Przy czym, aby dokonać klasyfikacji na podstawie przeterminowania, zakłada się, że kwota przeterminowana jest większa niż minimalna kwota całkowitej należności wymagalnej.

Dodatkowo, z uwagi na fakt, iż katalog przesłanek utraty wartości nie jest zamknięty, w ramach przeprowadzanej analizy Bank może uwzględniać również poniższe dodatkowe przesłanki utraty wartości:

- uzyskanie informacji o wszczęciu postępowania upadłościowego lub bankructwa klienta;
- wypowiedzenie umowy;
- znaczące trudności finansowe i ekonomiczne;
- uzyskanie informacji o problemach finansowych kontrahenta detalicznego (utrata pracy, obniżenie dochodów, wzrost zadłużenia, niespłacalnie zadłużenia w innych instytucjach);
- znaczące pogorszenie wyników analizy ratingowej lub scoringowej;
- przyznanie kontrahentowi przez Bank, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych kontrahenta udogodnienia, którego w innym przypadku Bank by nie udzielił;
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości, lub innej reorganizacji finansowej kontrahenta;
- kwestionowanie bilansowej ekspozycji kredytowej przez kontrahenta na drodze postępowania sądowego;
- wniosek banku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec kontrahenta;
- nieznane miejsce pobytu i nieujawniony majątek kontrahenta;
- obniżenie przez uznaną i powszechnie akceptowaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej (agencję ratingową) ratingu kontrahenta, np. z klasy inwestycyjnej do klasy spekulacyjnej, ratingu kraju – siedziby kontrahenta – z klasy inwestycyjnej do klasy spekulacyjnej, ratingu jakichkolwiek papierów dłużnych emitowanych przez kontrahenta.
- obserwowane dane wskazujące na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą bilansowych ekspozycji kredytowych od momentu

początkowego ich ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy, w tym:

- ✓ negatywne zmiany statusu płatności kontrahentów w grupie (np. zwiększona ilość opóźnionych płatności lub zwiększona liczba posiadaczy kart kredytowych, którzy osiągnęli limit kredytowy i spłacają miesięczną kwotę minimalną), lub
- ✓ krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która ma związek z niespłacaniem bilansowych ekspozycji kredytowych w grupie (np. wzrost wskaźnika bezrobocia w obszarze geograficznym kontrahenta, w przypadku kredytów hipotecznych spadek cen nieruchomości w danym regionie, niekorzystne zmiany w kondycji branży, która dotyczy kontrahentów w grupie).

10.2. Opis strategii przyjętej do ustalania korekt wartości i rezerw

01.01.2018 MSSF 9 wprowadził nowe podejście do szacowania strat z tytułu ekspozycji kredytowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Podejście to bazuje na wyznaczaniu strat oczekiwanych (expected loss) w odróżnieniu od dotychczas stosowanego modelu wynikającego z MSR 39, który bazował na koncepcji strat poniesionych (incurred loss).

MSSF 9 uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych w zależności od zmiany poziomu ryzyka, który nastąpił od momentu rozpoznania ekspozycji. Standard wprowadził trzy podstawowe etapy/koszyki/pakiety rozpoznawania strat oczekiwanych:

- Pakiet 1 – do tego pakietu klasyfikowane są ekspozycje, dla których nie wystąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia. Dla takich ekspozycji oczekiwane straty wyznaczone są w horyzoncie 12 miesięcy.
- Pakiet 2 – do tego pakietu klasyfikowane są ekspozycje, dla których od początkowego ujęcia wystąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego ale nie zaistniały jeszcze przesłanki utraty wartości. Dla takich ekspozycji straty oczekiwane wyznaczone są w horyzoncie pozostałego czasu trwania ekspozycji.
- Pakiet 3 – do tego pakietu klasyfikowane są ekspozycje, dla których zaistniały przesłanki utraty wartości (ekspozycja znalazła się w stanie default). Dla takich ekspozycji straty oczekiwane wyznaczone są w horyzoncie pozostałego czasu trwania ekspozycji.

W przypadku wszystkich ekspozycji zaklasyfikowanych do Pakietu 1 lub 2 (poza ekspozycjami z obszaru Bankowości Korporacyjnej) Bank stosuje podejście grupowe w celu wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych. Dla ekspozycji z obszaru Bankowości Korporacyjnej dla Pakietu 1 oraz Pakietu 2 Bank stosuje podejście indywidualne.

W przypadku ekspozycji zaklasyfikowanych do Pakietu 3 Bank dzieli posiadane ekspozycje kredytowe na 4 grupy, różniące się podejściem do wyznaczania odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Są to następujące grupy:

- a. Grupa 1 – ekspozycje kredytowe, dla których stosowane jest podejście grupowe. Dla ekspozycji zaliczonych do tej grupy zostały wyznaczone niezbędne wskaźniki tworzenia odpisów aktualizujących na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z ekspozycji tych grup (wskaźniki modelowe).
- b. Grupa 2 - ekspozycje kredytowe, dla których stosowane jest podejście grupowe. Dla ekspozycji zaliczonych do tej grupy niezbędne wskaźniki tworzenia odpisów aktualizujących pochodzą z produktu podobnego zaliczonego do Grupy 1 (wskaźniki modelowe pochodne).

- c. Grupa 3 – ekspozycje kredytowe, dla których stosowane jest podejście grupowe, przy czym nie ma możliwości stworzenia modelu ani nie ma dla nich produktu o podobnej charakterystyce. Parametry niezbędne do wyznaczenia odpisów aktualizacyjnych wyznaczone są ekspercko z zachowaniem podejścia ostrożnościowego.
- d. Grupa 4 – ekspozycje kredytowe dla których stosowane jest podejście indywidualne.

Przypisanie do powyższych grup (portfeli) jest dokonywane na poziomie danego produktu, co oznacza że ekspozycje kredytowe w ramach danego produktu zaliczane są do tej samej grupy. Co do zasady Bank nie wyłącza pojedynczych ekspozycji lub grup ekspozycji z pierwotnie przypisanej grupy. Zmiana portfela może być dokonana dla całości ekspozycji w ramach produktu w sytuacji np. opracowania pełnego modelu pozwalającego na wyliczenie odrębnych parametrów statystycznych.

W przypadku gdy bilansowa ekspozycja kredytowa posiada zabezpieczenie, przy szacowaniu wartości bieżącej tej ekspozycji uwzględnia się również oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne z realizacji zabezpieczenia pomniejszone o koszty windykacyjne. Jeśli wartość bieżąca oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych (uwzględniająca zabezpieczenie) jest co najmniej równa wartości księgowej tej ekspozycji, wówczas uznaje się, że ekspozycja ta nie utraciła wartości. Podczas szacowania wartości bieżącej Bank uwzględnia m.in.: czas, koszty oraz trudności związane z odzyskaniem płatności w wyniku realizacji (sprzedaży) zabezpieczenia, koszty przejścia zabezpieczenia, koszty utrzymywania zabezpieczenia do momentu jego zbycia, przepływy wynikające z zaspokajania się z majątku kontrahenta.

Bank prowadzi regularny proces walidacji i backtestowania parametrów i modeli statystycznych wykorzystywanych w procesie wyceny aktywów.

Monitorowanie ekspozycji kredytowych klientów detalicznych pod kątem utraty wartości odbywa się poprzez analizę i monitoring szeregów czasowych wartości ekspozycji w poszczególnych grupach ryzyka. Współczynniki tworzenia odpisów aktualizujących utratę wartości ekspozycji kredytowych (stopy odzysku) szacowane są na podstawie danych historycznych opisujących zachowanie się ekspozycji po wejściu w stan „default”.

W zakresie klientów Bankowości Korporacyjnej przyjmuje się, iż metodą właściwą do szacowania odpisów aktualizacyjnych na bilansowe ekspozycje kredytowe oraz tworzenia rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe jest podejście indywidualne.

Monitorowanie ekspozycji kredytowych klientów Bankowości Korporacyjnej pod kątem utraty wartości odbywa się raz w kwartale i obejmuje ono:

- weryfikację terminowości spłat kapitału, odsetek, opłat i prowizji,
- analizę i ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta.

Przesłanki utraty wartości są analizowane indywidualnie dla poszczególnych klientów i wynikają z wytycznych Rekomendacji R.

10.3. Informacje ilościowe

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę całkowitej kwoty ekspozycji brutto z tytułu ryzyka kredytowego oraz kontrahenta według klas ekspozycji na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz średnią kwotę ekspozycji w 2019 roku (z poszczególnych kwartałów). Celem porównania przedstawiono także dane na dzień 31 grudnia 2018 roku. Znacząca zmiana wartości ekspozycji brutto w klasie ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach wynika ze zmiany sposobu prezentacji części ekspozycji nieefektywnie zabezpieczonych oraz walutowych, które do tej pory były prezentowane w klasie ekspozycji detalicznych lub w klasie ekspozycji wobec przedsiębiorstw. Powyższa zmiana sposobu prezentacji nie miała wpływu na wysokość aktywów ważonych ryzykiem dla tych ekspozycji.

KLASA EKSPOZYCJI (tys. zł)	WARTOŚĆ EKSPOZYCJI BRUTTO		
	31.12.2019	Średnia w 2019 r.	31.12.2018
1. Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	5 617 201	5 237 951	4 061 815
2. Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0	0
3. Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0	0
4. Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0	0
5. Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0	0
6. Ekspozycje wobec instytucji	442 425	517 681	622 888
7. Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	6 572 647	7 721 462	7 691 836
8. Ekspozycje detaliczne	10 333 900	10 822 056	10 750 738
9. Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	5 115 760	3 313 534	2 718 751
10. Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	1 381 388	1 437 786	1 330 601
11. Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0	0
12. Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0	0
13. Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0	0
14. Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0	0
15. Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0	0
16. Ekspozycje kapitałowe	50	17 010	28 512
17. Inne pozycje	1 372 488	1 178 291	1 182 277
RAZEM	30 835 859	30 245 772	28 387 418

Rozkład geograficzny ekspozycji brutto na dzień 31 grudnia 2019 roku w podziale na klasy ekspozycji został zaprezentowany poniżej. Dla przejrzystości danych zaprezentowano tylko te klasy ekspozycji, które nie wykazują wartości 0, natomiast ich numeracja jest zgodna z tabelą na poprzedniej stronie.

[tys. zł]	Klasa ekspozycji								
Kraj	(1)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(16)	(17)	Razem
Polska	5 617 201	70 646	6 352 081	10 333 900	5 115 760	1 381 388	50	898 206	29 769 233
Francja	0	315 352	595	0	0	0	0	474 282	790 228
Luksemburg	0	0	181 130	0	0	0	0	0	181 130
Bahamy	0	0	25 630	0	0	0	0	0	25 630
Norwegia	0	18 689	0	0	0	0	0	0	18 689
Niemcy	0	15 364	0	0	0	0	0	0	15 364
Liberia	0	0	11 936	0	0	0	0	0	11 936
Hiszpania	0	7 594	0	0	0	0	0	0	7 594
Austria	0	6 491	0	0	0	0	0	0	6 491
Singapur	0	6 104	0	0	0	0	0	0	6 104
Szwajcaria	0	581	1 273	0	0	0	0	0	1 854
Włochy	0	921	0	0	0	0	0	0	921
Szwecja	0	481	0	0	0	0	0	0	481
Dania	0	121	0	0	0	0	0	0	121
Niderlandy	0	80	0	0	0	0	0	0	80
Irlandia	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Turcja	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cypr	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Estonia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	5 617 201	442 425	6 572 647	10 333 900	5 115 760	1 381 388	50	1 372 488	30 835 859

Rozkład ekspozycji brutto na dzień 31 grudnia 2019 roku w zależności od typu kontrahenta w podziale na klasy ekspozycji został zaprezentowany poniżej. Dla przejrzystości danych zaprezentowano tylko te klasy ekspozycji, które nie wykazują wartości 0, natomiast ich numeracja jest zgodna z tabelą na poprzedniej stronie.

KLASA EKSPOZYCJI*	Rządy i Banki Centralne	Instytucje finansowe	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Gospodarstwa domowe, w tym	SME	Inne aktywa	Razem
(1)	5 617 201						5 617 201
(6)		442 425					442 425
(7)			5 693 941	878 706	878 706		6 572 647
(8)				10 333 900	1 015 302		10 333 900
(9)			1 394 107	3 721 653	678 421		5 115 760
(10)			170 409	1 210 979			1 381 388
(16)						50	50
(17)						1 372 488	1 372 488
Razem	5 617 201	442 425	7 258 458	16 145 238	2 572 428	1 372 538	30 835 859

Wymóg kapitałowy na dzień 31 grudnia 2019 roku z tytułu ryzyka kredytowego oraz kontrahenta wyniósł 1 317 372 tys. zł. Na niniejszą kwotę składają się następujące pozycje:

- wymóg kapitałowy z tytułu ekspozycji bilansowych podlegających ryzyku kredytowemu w kwocie 1 183 394 tys. zł,
- wymóg kapitałowy z tytułu ekspozycji pozabilansowych podlegających ryzyku kredytowemu w kwocie 118 938 tys. zł,
- wymóg kapitałowy z tytułu instrumentów pochodnych oraz transakcji z długim terminem rozliczenia w kwocie 15 040 tys. zł.

Podział ekspozycji ważonych ryzykiem wg klas ekspozycji został zaprezentowany poniżej. Dla porównania przedstawiono również dane na dzień 31 grudnia 2018 roku. Znacząca zmiana wartości aktywów ważonych ryzykiem w klasie ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach wynika ze zmiany sposobu prezentacji części ekspozycji nieefektywnie zabezpieczonych oraz walutowych, które do tej pory były prezentowane w klasie ekspozycji detalicznych lub w klasie ekspozycji wobec przedsiębiorstw. Powyższa zmiana sposobu prezentacji nie miała wpływu na wysokość aktywów ważonych ryzykiem dla tych ekspozycji.

KLASA EKSPOZYCJI (tys. zł)	RWA	
	31.12.2019	31.12.2018
1. Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	20 532	0
2. Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0
3. Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0
4. Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
5. Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
6. Ekspozycje wobec instytucji	147 946	195 379
7. Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	5 442 022	5 125 399
8. Ekspozycje detaliczne	6 582 281	7 429 144
9. Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	2 394 441	1 365 764
10. Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	692 662	601 673
11. Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
12. Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
13. Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0
14. Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
15. Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
16. Ekspozycje kapitałowe	125	28 587
17. Inne pozycje	1 187 143	991 641
Razem	16 467 152	15 737 587

Podział wymogu kapitałowego wg klas ekspozycji został zaprezentowany poniżej. Dla porównania przedstawiono dane na dzień 31 grudnia 2018 roku. Znacząca zmiana wartości wymogu w klasie ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach wynika ze zmiany sposobu prezentacji części ekspozycji nieefektywnie zabezpieczonych oraz walutowych, które do tej pory były prezentowane w klasie ekspozycji detalicznych lub w klasie ekspozycji wobec przedsiębiorstw. Powyższa zmiana sposobu prezentacji nie miała wpływu na wysokość aktywów ważonych ryzykiem dla tych ekspozycji.

Klasa ekspozycji (tys. zł)	Wymóg kapitałowy	
	31.12.2019	31.12.2018
1. Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	1 643	0
2. Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0
3. Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0
4. Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
5. Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
6. Ekspozycje wobec instytucji	11 836	15 630
7. Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	435 362	410 032
8. Ekspozycje detaliczne	526 583	594 331
9. Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	191 555	109 261
10. Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	55 413	48 134
11. Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
12. Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
13. Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0
14. Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
15. Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
16. Ekspozycje kapitałowe	10	2 287
17. Inne pozycje	94 971	79 331
Razem	1 317 372	1 259 007

Podział kwot wartości nominalnej aktywów na terminy zapadalności na dzień 31 grudnia 2019 roku prezentuje poniższa tabela.

Aktywa (dane w tys. zł)	Bez określonego terminu	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	RAZEM
Sektor finansowy	1 655 204	925 288	69 046	118 106	207 964	5 002	2 980 610
Banki centralne	1 595 892	100 000	0	0	0	0	1 695 892
Pozostałe monetarne instytucje finansowe	11 015	618 224	0	0	0	0	629 239
Banki i oddziały instytucji kredytowych	11 015	618 224	0	0	0	0	629 239
Inne monetarne instytucje finansowe	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe instytucje sektora finansowego	48 297	207 065	69 046	118 106	207 964	5 002	655 479
Sektor niefinansowy	3 394 900	543 223	644 846	2 725 990	6 967 517	3 581 938	17 858 413
Przedsiębiorstwa	1 781 525	257 105	72 929	479 510	1 614 635	233 629	4 439 334
Gospodarstwa domowe	1 613 356	286 111	571 904	2 246 423	5 352 529	3 348 309	13 418 631
Institucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	20	6	13	57	353	0	449
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	1 000 000	0	0	3 097 500	35 000	4 132 500
Institucje rządowe szczebla centralnego	0	1 000 000	0	0	3 097 500	35 000	4 132 500
Institucje samorządowe	0	0	0	0	0	0	0
Fundusze ubezpieczeń społecznych	0	0	0	0	0	0	0
Instrumenty kapitałowe	0	0	0	0	0	0	0
Razem	5 050 104	2 468 511	713 891	2 844 097	10 272 981	3 621 940	24 971 523

Poniżej przedstawiono zarówno rozkład ekspozycji z utratą wartości, jak i rozkład poziomu rezerwy (uznany w kalkulacji regulacyjnej) w zależności od typu klasy ekspozycji w Credit Agricole Bank Polska SA (dane w tys. zł):

Typ kontrahenta	Ekspozycja brutto	Ekspozycje o utraconej wartości i przeterminowane	Korekty z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	5 617 201		
Ekspozycje wobec instytucji	442 425		1
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	6 743 056	170 409	93 060
Ekspozycje detaliczne	11 544 879	1 210 979	783 484
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	5 115 760		26 053
Ekspozycje kapitałowe	50		
Inne ekspozycje	1 372 488		
Razem	30 835 859	1 381 388	902 598

Bank nie prezentuje ekspozycji z utratą wartości i ekspozycji przeterminowanych z podziałem na ważne obszary geograficzne, z racji nieistotnego zaangażowania wobec kontrahentów zlokalizowanych w państwach innych niż Polska.

11. AKTYWA OBCIĄŻONE

Poniżej została zaprezentowana tabela przedstawiająca informacje na temat aktywów obciążonych Banku. Dla celów niniejszych ujawnień dany składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany.

Bank prezentuje aktywa obciążone i wolne od obciążeń zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 79/2015 z dnia 18 grudnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do obciążenia aktywów.

	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych	Wartość godziwa aktywów nieobciążonych
Aktywa instytucji sprawozdającej (tys. zł)	64 634	42 524	24 298 335	4 221 990
Kredyty na żądanie	0		2 036 137	
Instrumenty udziałowe			0	0
Dłużne papiery wartościowe	42 524	42 524	4 221 989	4 221 989
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	22 110		16 720 798	
Inne aktywa			1 319 410	

12. KORZYSTANIE Z ECAI

W celu wyliczania wymogów kapitałowych Bank korzysta z ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez następujące zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej:

- Standard and Poor's Ratings Services
- Moody's Investors Service;
- Fitch Ratings.

Oceny wiarygodności kredytowej stosowane są dla ekspozycji lub ekspozycji warunkowych wobec:

- rządów centralnych lub banków centralnych,
- samorządów terytorialnych lub władz lokalnych,
- instytucji,
- przedsiębiorstw.

Poniższa tabela prezentuje stosowane przez Bank przyporządkowanie ocen wiarygodności kredytowej, nadawanych przez powyższe agencje ratingowe, do odpowiednich stopni wiarygodności kredytowej.

Stopień jakości kredytowej		1	2	3	4	5	6
Rating	Standard and Poor's	AAA ... AA-	A+ ... A-	BBB+ ... BBB-	BB+ ... BB-	B+ ... B-	CCC+ i poniżej
	Moody's	Aaa ... Aa3	A1 ... A3	Baa1 ... Baa3	Ba1 ... Ba3	B1 ... B3	Caa1 i poniżej
	Fitch	AAA ... AA-	A+ ... A-	BBB+ ... BBB-	BB+ ... BB-	B+ ... B-	CCC+ i poniżej

13. EKSPOZYCJE KAPITAŁOWE NIEUWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM

13.1. Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone

Poniżej przedstawione inwestycje są wykazywane według kosztu nabycia z rozpoznaniem utraty wartości. Są to udziały w spółce zależnej Credit Agricole Service Sp. z o.o. Zaangażowanie Banku w akcje i udziały spółek jest nieistotne, a ceny pochodzące z aktywnego rynku, dla tych zaangażowań są nieosiągalne. W związku z powyższym przyjęto, że ich wartość godziwa równa jest ich wartości bilansowej. W raportowaniu regulacyjnym udziały te są wykazane w klasie ekspozycji kapitałowych.

Z uwagi na stosowaną metodę wyceny bilansowej, Bank nie rozpoznał w roku 2019 w pozycjach funduszy podstawowych oraz uzupełniających niezrealizowanych strat lub zysków wynikających z przeszacowania wartości powyższych ekspozycji.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank posiadał inwestycje w jednostce zależnej Credit Agricole Service Sp. z o.o. (dane w tys. zł).

Przedmiot działalności	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalno- rentowymi
Wartość nabycia udziałów	50
Wartość bilansowa udziałów	50
Kapitał własny spółki	18 356
- w tym kapitał podstawowy	50
Udział w kapitale podstawowym	100%
Udział w liczbie głosów	100%
Suma bilansowa	21 533
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	26 508
Wynik finansowy netto	18 306

13.2. Inwestycyjne papiery wartościowe ze wskazaniem inwestycji kapitałowych

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank nie posiada inwestycji kapitałowych w innych spółkach.

14. DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE

Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	Wartość (tys. zł)
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	4 164 524
w tym obligacje	4 164 524
Papiery wartościowe Banku Centralnego - bony skarbowe	99 989
Razem	4 264 513

15. NARAŻENIE NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ POZYCJI ZAKWALIFIKOWANYCH DO KSIĘGI BANKOWEJ

Podstawowym rodzajem ryzyka stopy procentowej, na jakie narażony jest Bank, jest ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania. Wielkość tego ryzyka jest pochodną struktury terminowej aktywów i zobowiązań komercyjnych Banku, oprocentowanych według stałej stopy procentowej oraz terminów przeszacowania stóp procentowych aktywów i zobowiązań komercyjnych opartych na zmiennej stopie procentowej. Na tej podstawie Bank przygotowuje raport statycznej luki stopy procentowej, który jest głównym narzędziem wykorzystywanym do pomiaru poziomu ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej. W ramach raportu luki Bank ujmuje wszystkie elementy bilansu oraz pochodne transakcje pozabilansowe, z wyłączeniem pozycji zaliczanych do Księgi Handlowej. Pozycje bilansowe nieposiadające kontraktowych terminów zapadalności/wymagalności są przedstawione zgodnie z modelami teoretycznymi (w oparciu o dane statystyczne lub konwencje). Pozycje bilansowe prezentowane zgodnie z kontraktowymi terminami zapadalności/wymagalności podlegają urealnieniu w oparciu o statystyczne modele zerwań, wcześniejszych spłat i defaultów. Raport luki sporządzany jest w oparciu o przepływy w wartości nominalnej. Luka skumulowana liczona jest w oparciu o aktywa i zobowiązania skumulowane od pasma terminowego najbardziej odległego w czasie do najbliższego. Bank sporządza raport luki stopy procentowej na bazie miesięcznej, osobno dla wszystkich walut, w których ekspozycję uznaje za znaczącą.

Bank realizuje strategię zarządzania poziomem ekspozycji na ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej z wykorzystaniem transakcji pochodnych (swapy na stopę procentową) ewidencjonowanych zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń. W zależności od potrzeb wynikających z przyjętej strategii średnioterminowej zarządzania ryzykiem, opartej na przewidywanym scenariuszu zmian rynkowych stóp procentowych oraz wielkości ekspozycji w stosunku do obowiązujących limitów wewnętrznych na ryzyko stopy procentowej, Bank zabezpiecza część lub całość ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej.

Maksymalną ekspozycję na ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej ograniczają wewnętrzne limity na średnią wartość statycznej luki skumulowanej w rocznych pasmach czasowych w latach od 1 do 11.

Ze względu na ograniczony zakres transakcji Banku zawieranych w walutach obcych, na chwilę obecną w Księdze Bankowej Bank monitoruje ryzyko stopy procentowej w walucie PLN, CHF, EUR i USD.

W oparciu o skumulowaną lukę niedopasowania Bank przeprowadza analizę wrażliwości wyniku odsetkowego Banku w perspektywie 12 kolejnych miesięcy licząc od dnia raportowego oraz analizę wrażliwości wartości ekonomicznej kapitałów własnych. Analizy są przeprowadzane w oparciu o test warunków skrajnych z częstotliwością miesięczną. Zgodnie z normami Grupy Credit Agricole współczynniki określające maksymalny poziom wrażliwości wyniku odsetkowego na test warunków skrajnych w stosunku do wyniku na działalności bankowej oraz maksymalny poziom wrażliwości wartości kapitałów własnych w stosunku do obecnego poziomu kapitałów Banku, stanowią górną granicę apetytu na ryzyko stopy procentowej dostępnego dla Banku.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku nagła, trwała zmiana rynkowych stóp procentowych w niekorzystnym dla pozycji Banku kierunku (o 300 p.b. dla waluty PLN oraz o 200 p.b. dla walut: EUR, CHF i USD), spowodowałaby zmniejszenie wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy następujących po dniu bilansowym odpowiednio o: 18,19 mln zł i 23,78 mln zł. Ze względu na aktualne poziomy rynkowych stóp procentowych, scenariusze przesunięcia krzywych rynkowych stóp procentowych wykorzystywane do wyznaczenia wrażliwości wyniku odsetkowego Banku zostały urealnione. Stosowane scenariusze zakładały natychmiastowe przesunięcia krzywych stóp rynkowych o +/-300 p.b. dla waluty PLN, +/-200 p.b. dla waluty CHF, +/- 200 p.b. dla waluty USD oraz +/- 200 p.b. dla waluty EUR, z ograniczeniem zakresu ruchu stóp w dół na poziomie 0, co skutkowało nierównoległym przesunięciem krzywej dla ruchu w dół.

Wrażliwość wartości ekonomicznej kapitałów własnych Banku na nagłą i trwałą zmianę rynkowych stóp procentowych w niekorzystnym dla pozycji Banku kierunku (odpowiednio dla każdej waluty), na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku wynosiła odpowiednio: 48,38 mln zł oraz 65,40 mln zł. Ze względu na aktualne poziomy rynkowych stóp procentowych, scenariusze przesunięcia krzywych rynkowych stóp procentowych wykorzystywane do wyznaczenia wrażliwości wartości ekonomicznej kapitałów Banku zostały urealnione. Stosowane scenariusze zakładały natychmiastowe przesunięcia krzywych stóp rynkowych o +/-300 p.b. dla waluty PLN, +/-200 p.b. dla waluty CHF, +/-200 p.b. dla waluty USD oraz +/- 200 p.b. dla waluty EUR, z ograniczeniem zakresu ruchu stóp w dół na poziomie 0, co skutkowało nierównoległym przesunięciem dla ruchu w dół.

16. NARAŻENIE NA RYZYKO PŁYNNOŚCI

W ramach grupy kapitałowej Credit Agricole Bank Polska ekspozycja na ryzyko płynności skoncentrowana jest w Banku. Poziom ryzyka płynności ponoszonego przez spółki zależne Banku jest nieistotny z punktu widzenia Banku i w żadnym stopniu nie stanowi dla niego zagrożenia. Pozwala to na centralizację procesu zarządzania ryzykiem płynności w jednostce Credit Agricole Bank Polska.

Struktura źródeł finansowania Banku była zbliżona do 2018 roku. Podstawę finansowania Banku w IV kwartale 2019 roku w dalszym ciągu stanowił portfel depozytów klientów (bieżących i terminowych). Jego udział w strukturze finansowania, stanowił na koniec 2019 roku 79% łącznych zobowiązań, 4,3% stanowiło krótko- i średnioterminowe finansowanie na rynkach hurtowych (w tym zobowiązania z tytułu emisji obligacji), a pozostałą część pokrywały kapitały Banku (w tym zobowiązania podporządkowane) i pozostałe zobowiązania.

W trakcie 2019 roku na pozycję płynnościową Banku wpływ miały następujące zjawiska:

- spadek salda kredytów hipotecznych – ograniczający średni okres zapadalności aktywów banku,
- wzrost salda kredytów linii detalicznej i korporacyjnej Banku – zwiększający poziom aktywów o ograniczonej płynności,
- przyrost bazy depozytowej Banku – zwiększający poziom stabilnych źródeł finansowania i rezerw płynnościowych,

W 2019 roku Bank odnotował przyrost salda aktywów kredytowych ogółem (741 mln zł). Był on efektem netto przyrostu portfela kredytów udzielonych klientom korporacyjnym (+108 mln zł) oraz detalicznym (bez kredytów hipotecznych 727 mln zł), któremu towarzyszył spadek salda kredytów hipotecznych (-94 mln zł), co wpłynęło na spadek średniego okresu zapadalności aktywów Banku i ograniczyło ekspozycję Banku na ryzyko płynności. W tym samym okresie saldo środków zgromadzonych na rachunkach depozytowych klientów wzrosło o prawie 1 740 mln zł.

Tendencje rynkowe obserwowane w 2019 roku, w szczególności pozostawanie stóp procentowych w PLN w pobliżu historycznych minimów oraz stosunkowo płaska krzywa dochodowości, nie sprzyjały rozbudowie portfela długoterminowych depozytów. Znalazło to odzwierciedlenie w rosnącym udziale środków zgromadzonych na rachunkach bieżących i oszczędnościowych. W IV kwartale 2019 roku udział depozytów terminowych w całości bazy depozytowej stanowił niecałe 53%, pozostałą część stanowiły środki zgromadzone na rachunkach oszczędnościowych i bieżących. Na podstawie analiz statystycznych Bank kwalifikuje część salda tych rachunków jako finansowanie stabilne o charakterze długoterminowym.

Zgodnie z coroczną oceną adekwatności płynnościowej (ILAAP) przeprowadzoną w IV kwartale 2019 roku, ewentualne odchylenia rzeczywistego zachowania deponentów od założeń modelowych zostały uznane za najistotniejsze źródło ryzyka płynności Banku. W związku z tym, zapobieganie sytuacjom kryzysowym i zabezpieczenie przed negatywnymi skutkami ich wystąpienia należały do priorytetów strategicznych Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności. Podobnie jak rok wcześniej, w przeprowadzanych przez Bank testach warunków skrajnych odpływ środków depozytowych był jednym z podstawowych założeń scenariuszy kryzysowych.

Głównym sposobem ograniczania narażenia Banku na ryzyko gwałtownej utraty depozytów jest zapobieganie istotnej koncentracji bazy depozytowej, zarówno w ujęciu jednostkowym jak i w stosunku do homogenicznych grup deponentów. W szczególności dotyczy to dbałości o zapewnienie możliwie wysokiej granulacji depozytów, z uwzględnieniem progu równowartości 100 tys. EUR środków per klient, objętych ochroną Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Odpowiednia polityka cenowa premijująca długoterminowe formy lokowania środków oraz klientów korzystających z wielu produktów Banku, w tym w szczególności z rachunków bieżących wskazanych przez klienta do obsługi otrzymywanych wynagrodzeń jest kolejnym narzędziem wspierania stabilności środków depozytowych. Salda środków zgromadzonych na rachunkach depozytowych i bieżących w ciągu 2019 roku pozostawały w stabilnych trendach wzrostowych. W części niewykorzystanej na sfinansowanie przyrostu aktywów kredytowych, nadwyżka płynności powiększała stan rezerwy aktywów płynnych,

stanowiących zabezpieczenie na wypadek istotnego wzrostu niestabilności bazy depozytowej lub wystąpienia innych zagrożeń o charakterze płynnościowym.

W 2019 roku Bank nieznacznie zwiększył skalę finansowania środkami pozyskiwanymi na hurtowych rynkach finansowych. Przyczyniła się do tego emisja obligacji przeprowadzona w II kwartale 2019 roku oraz odnowienie części zapadających w tym okresie pożyczek w walutach obcych Grupy Crédit Agricole.

Na przestrzeni całego 2019 roku Bank utrzymywał bezpieczny poziom rezerwy płynnościowej potwierdzony wartością współczynników płynnościowych, kształtującą się znacząco powyżej wymogów regulacyjnych oraz wewnętrznych limitów. Znalazło to odzwierciedlenie w poziomie raportowanego współczynnika M4, obrazującego pokrycie aktywów niepłynnych i aktywów ograniczonej płynności (w tym portfeli aktywów kredytowych) zobowiązaniami o wysokim stopniu stabilności, który oscylował w granicach 1,12-1,17, przy wymogu regulacyjnym na poziomie 1,00. Wartość rezerwy płynności oscylowała w granicach od 3,64 mld zł do 5,10 mld zł, istotnie przekraczając poziom potencjalnych odpływów netto (wyznaczonego zgodnie z metodyką współczynnika LCR). Dominujący udział w rezerwie płynności stanowiły obligacje skarbowe oraz, w mniejszej części, bony pieniężne NBP, krótkoterminowe depozyty w innych bankach i środki zgromadzone na rachunkach nostro. Bezpieczny poziom aktywów wysoko płynnych znalazł odzwierciedlenie w wartości współczynnika LCR, który kształtował się w granicach od 125,03% do 194,76% znacząco powyżej wymaganych poziomów regulacyjnych (100%).

Poniżej przedstawione zostały luki niedopasowania przepływów pieniężnych Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku według terminów kontraktowych, zaktualizowanych współczynnikami wcześniejszych spłat i zerwań terminów zapadalności, a w przypadku depozytów terminowych także statystycznym współczynnikiem odnowień, dla produktów posiadających harmonogramy płatności oraz modelowanych statystycznie profilów zapadalności i konwencji dla pozycji bilansowych nie posiadających kontraktowych harmonogramów zapadalności.

w mln PLN	0-1 miesiąc	1-3 miesiące	3-6 miesięcy	6-12 miesięcy
Wszystkie waluty łącznie, w tym:	-137,7	40,6	-352,0	-31,3
CHF	16,7	-13,4	7,9	15,8
EUR	-149,7	17,7	-80,7	-301,1
USD	-48,3	-22,0	-12,1	-15,3

Poniżej przedstawione zostały luki niedopasowania przepływów pieniężnych Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku według terminów kontraktowych, zaktualizowanych współczynnikami wcześniejszych spłat i zerwań terminów zapadalności, a w przypadku depozytów terminowych także statystycznym współczynnikiem odnowień, dla produktów posiadających harmonogramy płatności oraz modelowanych statystycznie profilów zapadalności i konwencji dla pozycji bilansowych nie posiadających kontraktowych harmonogramów zapadalności.

w mln PLN	0-1 miesiąc	1-3 miesiące	3-6 miesięcy	6-12 miesięcy
Wszystkie waluty łącznie, w tym:	63,9	1 409,3	-713,0	848,3
CHF	47,2	7,9	8,0	-60,2
EUR	56,2	146,0	-51,5	-83,0
USD	4,7	61,6	-7,4	-12,5

Poniższe tabele zawierają niezdyktowane wartości przepływów środków pieniężnych wynikających z zobowiązań finansowych Banku. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według umownego terminu zapadalności. Kwoty denominowane w walutach obcych przeliczono na polskie

złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Przepływy środków pieniężnych z instrumentów pochodnych (ujęte w pozycji Zobowiązania pozabilansowe - instrumenty pochodne) przedstawiono w kwotach netto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Zobowiązania nieposiadające umownych terminów zapadalności uwzględniono w przedziale czasowym do 1 miesiąca.

Poniżej przedstawione są zobowiązania Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku według powyższych założeń.

w mln PLN	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec innych banków	111,1	0,1	129,8	38,8	-	279,8
Zobowiązania wobec klientów	12 296,0	1 661,1	4 336,9	713,6	15,6	19 023,2
Zob. z tyt. emisji papierów wartościowych	-	0,6	106,0	7,1	-	113,7
Zobowiązania podporządkowane	5,0	3,7	16,4	230,3	263,0	518,4
Pozostałe zobowiązania	471,8	-	-	-	-	471,8
Zobowiązania pozabilansowe - instrumenty pochodne	-3,8	-1,0	-11,2	-30,4	-4,0	-50,4
Zobowiązania pozabilansowe - pozostałe	2 104,6	-	-	-	-	2 104,6
Zobowiązania razem	14 984,7	1 664,5	4 577,9	959,4	274,6	22 461,1

Poniżej przedstawione są zobowiązania Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku według powyższych założeń.

w mln PLN	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec innych banków	81,3	0,1	76,7	205,8	-	363,9
Zobowiązania wobec klientów	10 378,3	1 596,3	4 279,6	1 031,2	2,5	17 287,9
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	0,8	0,7	103,3	102,0	-	206,8
Zobowiązania podporządkowane	5,1	3,8	196,1	86,7	439,8	731,5
Pozostałe zobowiązania	382,3	-	-	-	-	382,3
Zobowiązania pozabilansowe - instrumenty pochodne	-3,3	-0,4	-11,1	-18,0	-1,0	-33,8
Zobowiązania pozabilansowe - pozostałe	2 303,5	-	-	-	-	2 303,5
Zobowiązania razem	13 148,0	1 600,5	4 644,6	1 407,7	441,3	21 242,1

17. EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURTYZACYJNE

Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne nie występowały w Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku.

18. STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZENIA RYZYKA KREDYTOWEGO

18.1. Zasady i procedury dotyczące kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych

Bank nie stosuje kompensowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych.

18.2. Wycena zabezpieczeń i zarządzanie nimi

W celach zapewnienia odzyskiwalności ekspozycji kredytowych wynikających z udzielonych kredytów i pożyczek oraz zrealizowanych zobowiązań o charakterze gwarancyjnym Bank stosuje system zabezpieczeń prawnych, umożliwiających egzekwowanie należności kredytowych z praw majątkowych dłużnika.

Bank uznaje zabezpieczenia za mogące stanowić zabezpieczenie spłaty należności kredytowej które:

- posiadają dokumentację pozwalającą na jednoznaczną identyfikację oraz pewność i skuteczność prawną,
- pozwalają na odpowiednie monitorowanie w trakcie trwania wierzytelności,
- podlegają obrotowi na rynku wtórnym i charakteryzują się stosunkowo łatwą zbywalnością,
- zapewniają prawną podstawę pomniejszenia rezerw celowych ,
- stanowią podstawę pomniejszenia wymogów kapitałowych
- posiadają możliwość do wiarygodnego oszacowania wartości rynkowej .

Bank dąży do sytuacji ustanowienia zabezpieczeń dla wszystkich produktów kredytowych, obciążonych ryzykiem kredytowym, dla których stosuje się metodę indywidualną.

Formę zabezpieczenia kredytu Bank ustala, biorąc pod uwagę m.in.:

- rodzaj i wysokość zabezpieczanych wierzytelności,
- okres kredytowania,
- sytuację finansową Kredytobiorcy,
- ryzyko związane z transakcją oraz wykonaniem umowy kredytowej,
- cechy danego zabezpieczenia wynikające z właściwych regulacji prawnych oraz umowy o ustanowienie danego zabezpieczenia,
- możliwość zaspokojenia z przyjętego zabezpieczenia wierzytelności Banku w najkrótszym czasie,
- status prawny zobowiązanego,
- wartość przedmiotu zabezpieczenia,
- istniejące obciążenia przedmiotu zabezpieczenia,
- koszt ustanowienia zabezpieczenia.

Wskazane jest, aby wartość przedmiotu uzyskanego zabezpieczenia pokrywała kwotę wierzytelności w pełnej wysokości wraz z odsetkami i prowizjami, a także zwrot ewentualnych kosztów udzielenia kredytu oraz zwrot kosztów dochodzenia wierzytelności wynikających z umowy kredytowej. W przypadku częściowej spłaty wierzytelności, dopuszczalnym jest zwolnienie zabezpieczenia w części, w której wartość przedmiotu zabezpieczenia przekracza w sposób oczywisty kwotę wierzytelności.

Ustanowienie zabezpieczenia powinno zostać dokonane przed powstaniem należności lub zobowiązania pozabilansowego Banku wynikającego z transakcji kredytowej, chyba że podjęto inną decyzję.

W czasie korzystania z kredytu Bank może żądać od Kredytobiorcy dodatkowego zabezpieczenia oprócz już określonego w Umowie Kredytowej, jeżeli - w ocenie Banku - obniżyła się wartość finansowa

ustanowionych zabezpieczeń, pogorszyła się sytuacja ekonomiczna lub finansowa kredytobiorcy albo innego zobowiązanego lub istnieją przesłanki, że takie pogorszenie nastąpi.

Dla ustanowienia lub wzmocnienia zabezpieczeń Bank wyznacza odpowiedni termin. Nietrzymanie tego terminu przez Kredytobiorcę może stanowić podstawę do wypowiedzenia przez Bank Umowy Kredytowej.

Bank przewiduje stosowanie zabezpieczeń zarówno w relacji jedno zabezpieczenie vs jeden rachunek kredytowy, jak również w racji jeden do wielu (jedno zabezpieczenie przypisane do wielu rachunków tego samego Klienta, lub do wielu rachunków należących do różnych klientów – tzw. Multizabezpieczenia).

W przypadku Multizabezpieczeń istotne znaczenie przyjmuje kwestia alokacji wartości wyceny Multizabezpieczenia na poszczególne rachunki kredytowe. Bank przypisuje rachunkowi kredytowemu określony procent wyceny zabezpieczenia, wyznaczony na podstawie relacji wartości sumy ekspozycji bilansowej oraz bilansowego ekwiwalentu pozycji pozabilansowej wyznaczonej dla danego rachunku kredytowego do sumy tych wielkości dla wszystkich rachunków kredytowych powiązanych z danym zabezpieczeniem.

W przypadku, kiedy zabezpieczenie zabezpiecza rachunek kredytowy, na którym występują zarówno ekspozycja bilansowa oraz ekspozycja pozabilansowa, w pierwszej kolejności wartość zabezpieczenia jest alokowana na ekspozycję bilansową. W dalszej kolejności nadwyżka wartości ponad ekspozycję bilansową jest alokowana do ekspozycji pozabilansowej.

Wartość i typ zabezpieczenia zależy od typu transakcji i oceny jej ryzyka kredytowego. Do stosowanych przez Bank form zabezpieczeń należą m.in.:

- weksel,
- hipoteka na nieruchomości,
- hipoteka morska
- przelew wierzytelności (cesja praw np. polis ubezpieczeniowych, należności z tytułu dostaw i usług),
- przewłaszczenie rzeczy ruchomych (np. maszyn, urządzeń),
- zastaw rejestrowy,
- zabezpieczenia gotówkowe (np. kaucja pieniężna, blokada pieniężna lub depozyt gwarancyjny),
- gwarancje, poręczenia, akredytywy stand-by, oświadczenia patronackie.

Na potrzeby oszacowania wartości bieżącej indywidualnie ocenianych ekspozycji kredytowych Bank wyceny zabezpieczenia uwzględniając zasady szacowania przyszłych przepływów pieniężnych z zabezpieczeń możliwych do uzyskania w procesie windykacji oraz pozostałych parametrów i wielkości (wliczając w to koszty realizacji zabezpieczeń) niezbędnych do wyznaczenia wartości zabezpieczeń.

W przypadku wyceny zabezpieczeń na potrzeby oszacowania utraty wartości, Bank bada czy wartość zabezpieczenia jest możliwa do uzyskania, w wysokości i czasie uwzględnianych w rachunku utraty wartości podczas ewentualnego postępowania egzekucyjnego lub w inny sposób, biorąc pod uwagę ograniczenia prawne, ekonomiczne i faktyczne mogące wpływać na rzeczywistą możliwość zaspokojenia się banku z przedmiotu zabezpieczenia.

Bank dąży do zapewnienia sytuacji, aby przepływy z zabezpieczeń w zakresie indywidualnych odzysków uwzględniały stan faktyczny dla każdego z szacunków, biorąc jednak pod uwagę własne dane historyczne w kontekście rzeczywistej możliwości zaspokojenia się z danego zabezpieczenia.

Aby zapewnić wycenę zgodną z zasadami ostrożnej wyceny Bank w zależności od wielkości ekspozycji kredytowych pojedynczego klienta, monitoruje wartość przyjętych zabezpieczeń w cyklach kwartalnych lub rocznych w zależności od typu zabezpieczenia.

Poniżej przedstawiono wartość zabezpieczeń uwzględnionych kalkulacji adekwatności kapitałowej w podziale na rodzaje ekspozycji.

Klasa ekspozycji (tys. zł)	Gwarancje	Zabezpieczenia finansowe
1. Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych		
2. Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych		
3. Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego		
4. Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju		
5. Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych		
6. Ekspozycje wobec instytucji		
7. Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	122 828	0
8. Ekspozycje detaliczne		
9. Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	707	0
10. Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań		
11. Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem		
12. Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych		
13. Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne		
14. Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową		
15. Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania		
16. Ekspozycje kapitałowe		
17. Inne pozycje		
Razem	123 536	0

18.3. Koncentracja ryzyka kredytowego

Portfel kredytowy Banku jest zdywersyfikowany zarówno pod względem ekspozycji przypadających na poszczególnych klientów, jak też z uwagi na poszczególne obszary geograficzne oraz linie biznesowe. Jako nadrzędne, Bank stosuje zasady limitowania koncentracji ekspozycji kredytowych zawarte w art. 394 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zgodnie z którym zaangażowanie Banku wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć 25% funduszy własnych Banku. Ponadto, zgodnie z art. 79 Prawa Bankowego, Bank monitoruje limit zaangażowania osób i jednostek powiązanych z Bankiem. W 2019 roku ww. limity maksymalnego zaangażowania nie zostały przekroczone.

Oprócz powyższych zasad limitowania koncentracji, Bank stosuje szereg dodatkowych limitów mających na celu ograniczenie ryzyka kredytowego. Limity te zatwierdzane są przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą Banku:

- limity zaangażowania Banku w poszczególne segmenty biznesowe, przykładowo limit zaangażowania wobec klientów Bankowości Korporacyjnej,
- limit zaangażowania Banku w ekspozycje na finansowanie nieruchomości,
- limit maksymalnej wartości ekspozycji kredytowej udzielonej jednemu klientowi lub grupie klientów powiązanych,
- limit maksymalnej wartości ekspozycji dla największych klientów Banku (suma największych 20 ekspozycji względem portfela niedetalicznego),

- limity zaangażowania wobec klientów o niższej ocenie ratingowej,
- limity zaangażowania Banku w ekspozycje w walucie obcej,
- inne specyficzne limity wg celu finansowania, itp. typu finansowanie akwizycji przedsiębiorstw.

Dla segmentu przedsiębiorstw, Bank monitoruje i kontroluje sektory gospodarki celem ograniczania ryzyka koncentracji wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów z tej samej branży oraz koncentracji ekspozycji kredytowej wobec klientów działających w branżach podwyższonego ryzyka. Polityka branżowa podlega systematycznym przeglądom, których częstotliwość wynika z sytuacji gospodarczej kraju albo wybranych dziedzin gospodarki. W przeglądach biorą udział jednostki ryzyka, biznesu oraz Departament analiz Makroekonomicznych.

Przestrzeganie limitów koncentracji kredytowej jest jednym z kluczowych elementów sprawozdawczości zarządczej i jest zawarte zarówno w miesięcznym raportowaniu poszczególnych portfeli kredytowych, jak i miesięcznym raportowaniu Zarządowi oraz kwartalnym Radzie Nadzorczej Banku. W przypadku przekroczenia limitu, podejmowane są adekwatne działania mające na celu ograniczenie ryzyka koncentracji kredytowej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku koncentracja ryzyka kredytowego w Banku w odniesieniu do pojedynczego kredytobiorcy stanowiła nie więcej niż 1,35% wartości bilansowego zaangażowania Banku z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz nie więcej niż 6,81% wartości pozabilansowego zaangażowania Banku z tytułu udzielonych klientom zobowiązań o charakterze finansowym i gwarancyjnym.

Udział w portfelu udzielonych kredytów i pożyczek:

Zaangażowanie wobec 10 największych Klientów Banku	Udział w portfelu
Klient 1	1,35%
Klient 2	1,19%
Klient 3	1,19%
Klient 4	1,05%
Klient 5	1,00%
Klient 6	0,93%
Klient 7	0,90%
Klient 8	0,87%
Klient 9	0,84%
Klient 10	0,80%
Razem	10,12%

Udział w portfelu udzielonych zobowiązań o charakterze finansowym i gwarancyjnym:

Zaangażowanie wobec 10 największych Klientów Banku	Udział w portfelu
Klient 1	6,81%
Klient 2	3,22%
Klient 3	2,98%
Klient 4	2,36%
Klient 5	2,22%
Klient 6	2,06%
Klient 7	1,86%
Klient 8	1,73%
Klient 9	1,62%
Klient 10	1,53%
Razem	26,39%

19. POLITYKA ZMIENNYCH SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ

19.1. Informacje dotyczące procesu ustalenia polityki zmiennych składników wynagrodzeń

W Credit Agricole Bank Polska S.A. od 2012 roku obowiązują zasady ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących kluczowe stanowiska w Banku.

Wypracowane rozwiązania związane z Polityką Wynagrodzeń Banku stanowiły przedmiot akceptacji Zarządu Credit Agricole Bank Polska S.A. Następnie niezbędne dokumenty były wydawane w formie uchwał Rady Nadzorczej.

W Banku obowiązuje Regulamin zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących kluczowe stanowiska w Credit Agricole Bank Polska S.A., którego celem jest:

- 1) Pogodzenie wymogów coraz bardziej konkurencyjnego rynku z uzasadnionymi wymaganiami pracowników i klientów, tak aby Bank mógł możliwie najlepiej realizować swoje aspiracje zajęcia pozycji wiodącej instytucji finansowej na rynku bankowym na poziomie krajowym,
- 2) Wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i ograniczenie postaw zachęcających do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka Banku,
- 3) Wspieranie realizacji strategii działalności i ograniczenie konfliktu interesów,
- 4) Powiązanie celów indywidualnych pracowników z długoterminowymi interesami Banku,
- 5) Uzależnienie zmiennych składników wynagrodzeń od długoterminowych wyników Banku.

Rada Nadzorcza Credit Agricole Bank Polska S.A. powołała Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń (zwany dalej: „Komitetem”).

Komitet pełni funkcje konsultacyjno-doradcze dla Rady Nadzorczej oraz wspiera ją w wykonywaniu jej zadań między innymi przez:

1. Wydawanie opinii na temat regulacji wewnętrznych Banku określających zasady wynagradzania Członków Zarządu,
2. Wydawanie opinii na temat polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, o których mowa w art. 9 ca ust. 1 ustawy – Prawo bankowe w tym wysokości składników wynagrodzeń, kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro banku, interes akcjonariuszy, inwestorów i udziałowców Banku,
3. Wydawanie opinii i monitorowanie zmiennych składników wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, o których mowa w art. 9 ca ust. 1 ustawy – Prawo bankowe odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie systemu zarządzania ryzykiem, kierowanie komórką do spraw zgodności oraz kierowanie komórką audytu wewnętrznego,
4. Wspieranie Rady Nadzorczej w dokonywaniu okresowych przeglądów polityki zmiennych składników wynagrodzeń,
5. Okresowe dokonywanie oceny indywidualnych kompetencji Członków Zarządu do prowadzenia spraw w zakresie powierzonej im odpowiedzialności oraz rękąmi należytego wykonywania obowiązków,
6. Okresowe dokonywanie oceny kompetencji Zarządu jako organu w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu kolegialnego zarządzania Bankiem,

7. Rozpatrywanie raportu z przeglądu wdrożenia polityki wynagrodzeń,
8. Zatwierdzanie celów indywidualnych oraz poziomu realizacji celów poszczególnych Członków Zarządu,
9. Dokonywanie oceny odpowiedniości Członków Zarządu i kandydatów na Członków Zarządu zgodnie z polityką oceny odpowiedniości,
10. Wyrażanie opinii dotyczącej projektu Polityki Oceny Odpowiedniości.

Zgodnie z Zasadami Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych przyjętymi przez Komisję Nadzoru Finansowego, oraz na podstawie „Raportu z oceny funkcjonowania polityki wynagradzania Credit Agricole Bank Polska S.A. w 2018 roku”, Komitet w dniu 2 kwietnia 2019 roku wydał również pozytywną opinię na temat informacji o funkcjonowaniu polityki wynagradzania w Banku.

W 2019 r. Komitet wydawał opinie w zakresie zmian w wewnętrznym podziale kompetencji w Zarządzie Banku oraz rekomendował Radzie Nadzorczej ich zatwierdzenie.

W 2019 roku Komitet rozpoczął pracę w następującym składzie:

- Francois - Edouard Drion   Przewodniczący Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń,
- Alfred Janc   Członek Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń,
- Bernard Pacory   Członek Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń.

W dniu 28 marca 2019 roku, Pan Francois - Edouard Drion złożył rezygnację z pełnienia funkcji Przewodniczącego Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń.

W dniu 28 marca 2019 roku, Pan Alfred Janc, uchwałą Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej nr 01/2019, został powołany do pełnienia funkcji Przewodniczącego Komitetu.

W związku z powyższym, skład Komitetu na dzień 31 grudnia 2019 roku był następujący:

- Alfred Janc   Przewodniczący Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń,
- Francois - Edouard Drion   Członek Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń,
- Bernard Pacory   Członek Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń.

Skład osobowy Komitetu zapewniał odpowiedni poziom nadzoru nad powierzonymi obszarami działalności Banku, a poszczególni członkowie posiadają indywidualnie i zbiorowo odpowiednią wiedzę, oraz umiejętności w odniesieniu do procesu selekcji i wymagań dotyczących kwalifikacji.

W 2019 roku odbyły się 4 spotkania Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń.

W posiedzeniach Komitetu mogą uczestniczyć, bez prawa udziału w głosowaniu, członkowie Zarządu Banku, kierujący komórką ds. audytu wewnętrznego, kierujący komórką ds. zgodności, przedstawiciel audytora zewnętrznego, inni zaproszeni pracownicy Banku oraz eksperci zewnętrzeni posiadających odpowiednie doświadczenie potrzebne do badania zagadnień należących do zadań Komitetu.

Pion HR aktywnie wspiera Komitet w przygotowywaniu materiałów, na podstawie których formułowane są rekomendacje dla Rady Nadzorczej Banku.

Credit Agricole Bank Polska S.A. nie korzystał z konsultanta zewnętrznego przy ustalaniu zasad polityki zmiennych składników wynagrodzeń.

19.2. Informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń

W Banku wprowadzono Regulamin zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących kluczowe stanowiska w Credit Agricole Bank Polska S.A. (zwany dalej: „Regulaminem”) Regulamin stanowi politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kluczowe w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6.03.2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (zwany dalej „Rozporządzeniem”) oraz regulamin wynagradzania w rozumieniu przepisów prawa pracy.

Bank stosuje zasadę proporcjonalności określoną w Rozporządzeniu w zakresie:

- 1) Kluczowych stanowisk objętych regulacją Rozporządzenia,
- 2) Udziału % wynagrodzenia zmiennego dla poszczególnych kluczowych stanowisk,
- 3) Wielkości odroczonej części wynagrodzenia zmiennego.

Wynagrodzenie całkowite osób zajmujących kluczowe stanowiska składa się z dwóch składników:

- 1) Składnik stały wynagrodzenia (wynagrodzenie zasadnicze), stanowiący wynagrodzenie za umiejętności pracownika, które są niezbędne do wykonywania obowiązków związanych z zajmowanym stanowiskiem; Wynagrodzenie zasadnicze ustala się adekwatnie do pełnionego stanowiska, a także adekwatnie do skali złożoności działalności Banku. Charakter stanowiska jest określony przez role i wkład, poziom w organizacji oraz oczekiwany zakres umiejętności i doświadczenia. Wysokość wynagrodzenia zasadniczego Członków Zarządu zależy od zakresu odpowiedzialności organizacyjnej danego Członka Zarządu;
- 2) Składnik zmienny wynagrodzenia (wynagrodzenie zmienne/składnik zmienny), który stanowi wynagrodzenie za wyniki pracownika i stanowi integralną część jego wynagrodzenia całkowitego.

Składniki stałe stanowią na tyle dużą część całkowitego wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzeń, w tym nie przyznawanie w ogóle zmiennych składników wynagrodzenia w przypadku niesatysfakcjonujących wyników Banku.

Bank przyjął następujące proporcje pomiędzy zmiennymi a stałymi składnikami wynagradzania i ustalone zostały te proporcje w zależności od rodzaju stanowisk, a mianowicie:

Udział % wynagrodzenia zmiennego w odniesieniu do rocznego wynagrodzenia zasadniczego kształtuje się według tabeli poniżej przy założeniu, że Pracownik wykonał 100% swoich indywidualnych celów.

Grupa osób zajmujących kluczowe stanowisko w Banku	Udział % składnika zmiennego w odniesieniu do rocznego wynagrodzenia zasadniczego, określonego w umowie o pracę, przy założeniu realizacji celów na poziomie 100% on
Grupa 1	≤ 60%
Grupa 2	≥ 10% do ≤ 30%

19.3. Informacje dotyczące kryteriów oceny wyników, stanowiących podstawę uprawnień

Bank posiada sformalizowany system oceny kompetencji menedżerów, oparty o zasady zarządzania przez cele.

Wielkość przyznanego zmiennego składnika wynagrodzenia jest uzależniona od następujących czynników:

1. Realizacji wyników Banku,

2. Efektów pracy jednostki organizacyjnej, w której osoba zajmująca kluczowe stanowisko jest zatrudniona oraz
3. Indywidualnej oceny pracownika.

Na potrzeby dokonania ewaluacji wyników, stanowiących podstawę nabycia uprawnień do zmiennego składnika wynagrodzeń Bank zdefiniował określone kryteria oceny. Wśród przyjętych kryteriów znajdują się zarówno elementy oparte o parametry finansowe, jak również niefinansowe cele strategiczne Banku.

Każde z kryteriów posiada przypisaną wagę i jest analizowane pod kątem realizacji wielkości planowanych na roczny okres podlegający ocenie. Ocena realizacji wyników banku (punkt pierwszy powyżej) stanowi średnią ważoną dla realizacji poszczególnych kryteriów i stanowi pierwszy z elementów branych pod uwagę przy ocenie końcowej.

Elementem drugim oceny końcowej jest ocena efektów pracy jednostki, w której oceniany pracownik jest zatrudniony, wspólnie z oceną realizacji jego celów indywidualnych (punkt drugi i trzeci powyżej).

Finalna wielkość nabywanych uprawnień jest kombinacją powyższych elementów. Ocena realizacji w zakresie powyższych punktów odbywa się co roku.

19.4. Główne parametry oraz zasady ustalania wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym sposób powiązania wysokości wynagrodzenia z wynikami, w przypadku wynagrodzeń zależnych od wyników

Zmienna część wynagrodzenia osób zajmujących kluczowe stanowiska w Banku zależna jest od wyników, gdzie podstawą łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena efektów pracy danej osoby i danej jednostki organizacyjnej z uwzględnieniem wyników całego Banku (opisana w podpunkcie 19.3).

Zmienny składnik wynagrodzenia, o którym mowa w podpunkcie 19.2 podzielony jest na dwie części, które są przyznawane w Momencie Nabywania Uprawnień zgodnie z następującymi zasadami:

Schemat podziału i terminy wypłat składnika zmiennego wynagrodzenia			
50% nieodroczone wynagrodzenie zmienne		50% odroczone wynagrodzenie zmienne	
25% wynagrodzenia w gotówce	25% wynagrodzenia w jednostkach partycypacyjnych	25% wynagrodzenia gotówce - wypłata odroczone w czasie na okres 3 lat	25 % wynagrodzenia w jednostkach partycypacyjnych odroczone w czasie na okres 3 lat
Wypłata nie później niż 30 kwietnia	Wypłata nie później niż 31 października w wysokości wynikającej z wyceny jednostki partycypacyjnej	Wypłata, w stałej wysokości po 1/3 wartości co roku, licząc od następnego roku od daty przyznania składnika zmiennego	Wypłata, po 1/3 wysokości co roku licząc od następnego roku od daty przyznania składnika zmiennego w wysokości wynikającej z wyceny jednostki partycypacyjnej

Odroczone części wynagrodzenia zmiennego mają stanowić zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowe wyniki Banku. 50% wynagrodzenia zmiennego znajduje się w okresie odraczania, a jego wypłata następuje po zakończeniu okresu oceny, za jaki to wynagrodzenie przysługuje, przy czym wypłata następuje w ciągu 3 lat w równych rocznych odstępach czasowych zwanych „Momentami Realizacji Płatności”.

Ocena wyników ma odbywać w okresie trzech lat, aby uwzględnić cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

Wypłata części wynagrodzenia odroczonego następuje poprzez przyznanie pracownikom niepieniężnych instrumentów finansowych - *jednostek partycypacyjnych*.

Bank definiuje jednostkę partycypacyjną, jako zobowiązanie do wypłaty pracownikowi wartości umorzeniowej jednostek ustalonej zgodnie z przyjętym algorytmem. Aby zapewnić, że wyniki Banku, przyjmowane w celu określenia zmiennych składników wynagrodzenia, uwzględniają koszt ryzyka banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej dla określenia wartości wynagrodzenia zmiennego, podlegającego wypłacie w ramach części odroczonej, algorytm ten uzależnia wartość umorzeniową jednostki od kształtowania się poniższych wskaźników finansowych:

- 1) Współczynnik zwrotu z kapitału;
- 2) Dynamika współczynnika zwrotu z kapitału własnego w dwóch kolejnych ocenianych latach;
- 3) Stopień wykonania budżetu rocznego;
- 4) Stopień wykonania Współczynnika kapitału Tier 1, zawartego w średnioterminowym planie finansowym.

Jednostki partycypacyjne przyznane za dany rok, podlegają umarzaniu, co 12 miesięcy przez okres 3 lat (corocznie 1/3 liczby przyznanych początkowo jednostek).

Jednostki partycypacyjne posiadają następujące cechy:

- 1) Wartość nominalna pojedynczej jednostki wynosi 100 zł.
- 2) Pracownikowi podlegającemu Regulaminowi przyznaje się w Momencie Nabycia Uprawnień liczbę pojedynczych instrumentów będących ilorzem kwoty należnej części premii stanowiącej zmienny składnik wynagrodzenia w rozumieniu Regulaminu i Uchwały, określonej zgodnie z obowiązującymi zasadami oraz wartości nominalnej pojedynczego instrumentu niepieniężnego (100 zł). Liczba przyznanych jednostek partycypacyjnych zaokrąglana jest do 2 miejsc po przecinku.
- 3) Pracownik posiadający jednostki partycypacyjne uprawniony jest do otrzymania dodatkowego dochodu, lub utraty części lub całości wartości instrumentu w zależności od kształtowania się parametrów mających wpływ na wartość umorzeniową jednostki zgodnie z zapisami w Regulaminie.

Dodatkowo Bank wprowadził mechanizm, który w przypadku wystąpienia okoliczności powodujących pojawienie się istotnej, negatywnej różnicy pomiędzy wynikiem zrealizowanym, a wynikiem zawartym w planie budżetowym, zeruje wartość umorzeniową części jednostek partycypacyjnych podlegających umorzeniu w danym momencie, niezależnie od kształtowania się pozostałych wskaźników wpływających zgodnie z algorytmem na wartość umorzeniową.

Równolegle Bank stosuje ograniczenie górne wartości umorzeniowej jednostek partycypacyjnych podlegających wypłacie w określonych Momentach Realizacji Płatności do wysokości 150% ich początkowej wartości nominalnej.

19.5. Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kluczowe w banku

Na posiedzeniu Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń przy Radzie Nadzorczej w dniu 2 kwietnia 2020 roku przedstawiono wyniki Banku oraz przedstawiono zakres zrealizowanych zadań przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze.

Osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Credit Agricole Bank Polska S.A, którym przysługuje składnik zmienny na zasadach określonych w Regulaminie zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Credit Agricole Bank Polska S.A. zrealizowali swoje indywidualne cele i zadania oraz spełniają wymagania kompetencyjne.

Tab.1 Zagregowane informacje ilościowe z podziałem na obszary działalności

LP.	Linia biznesowa	Wynagrodzenie całkowite (stałe + zmienne)
1	Linia bankowości korporacyjnej	4 953 276
	w tym linia bankowości Capital Markets	1 857 241
2	Linia bankowości detalicznej	4 725 981
3	Pozostałe obszary	14 518 645
	Razem	24 197 902

Tab.2 Zagregowane informacje ilościowe z podziałem na rodzaje wynagrodzenia

Grupa	Liczba osób zajmujących stanowiska kierownicze	Wynagrodzenie całkowite	Wynagrodzenie zasadnicze	Wynagrodzenie Zmienne
		a	b	c
		a=b+c		c=d+e+f
Wszyscy	45	24 197 902	17 485 886	6 712 017
Osoby nie będące w stanie zatrudnienia na koniec 2019 r.	11	1 897 053	1 297 956	599 098

Grupa	Wynagrodzenie zmienne płatne w gotówce w roku bieżącym	Wynagrodzenie zmienne płatne w roku bieżącym z odroczoną wypłatą	Wynagrodzenie z odroczoną wypłatą na kolejne lata	Wynagrodzenie z odroczoną wypłatą wypłacone w bieżącym roku, a przyznane w latach ubiegłych	w tym korekta z tytułu wyniku
	d	e	f	g	h
Wszyscy	1 678 008	1 678 008	3 356 001	2 413 711	22 933
Osoby nie będące w stanie zatrudnienia na koniec 2018 r.	149 774	149 774	299 549	705 031	10 133

Zgodnie z zaimplementowanym rozwiązaniem Bank w całości przyznaje wynagrodzenie zmienne z odroczoną płatnością (kolumna e i f). Kwota wypłaty tej części wynagrodzenia w późniejszych okresach (kolumna g) jest uzależniona od spełnienia zasad określonych przez Bank i może podlegać korekcie w stosunku do wartości początkowo przyznanych. Kwota tej korekty została zaprezentowana w kolumnie h.

W roku 2019 nie wystąpiły płatności związane z przyjęciem do pracy i odprawą w danym roku obrachunkowym jak również płatności związane z odprawą wynikającą z zakończenia stosunku zatrudnienia dokonany w danym roku obrotowym. W analizowanym okresie nie było także osób, które otrzymały wynagrodzenie całkowite w wysokości co najmniej 1 mln EUR.

20. INFORMACJE O CREDIT AGRICOLE BANK POLSKA S.A. NA PODSTAWIE ART. 111a.4. PRAWA BANKOWEGO

20.1. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem

- W Banku istnieje **system zarządzania** stanowiący zbiór zasad i mechanizmów odnoszących się do procesów decyzyjnych, zachodzących w Banku oraz do oceny prowadzonej działalności bankowej. Zasady funkcjonowania systemu zarządzania uregulowane są w szczególności w Statucie, Regulaminach Zarządu i Rady Nadzorczej oraz w innych wewnętrznych aktach prawnych.
- System zarządzania obejmuje co najmniej:
  - 1) system zarządzania ryzykiem,
  - 2) system kontroli wewnętrznej.

Opis Systemu Kontroli Wewnętrznej Banku jest dostępny na stronie internetowej Banku.

- Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz działanie systemu zarządzania.
- Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.
- Zadaniem **systemu zarządzania ryzykiem** jest identyfikacja, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku służące zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez Bank działalności.

- Bank monitoruje i kontroluje wykorzystanie strategicznych limitów określających apetyt na ryzyko. Obszary objęte limitami to: adekwatność kapitałowa, ryzyko kredytowe, ryzyko płynności, ryzyko stopy procentowej, ryzyko operacyjne, ryzyko walutowe oraz ryzyko braku zgodności. Wyniki monitorowania prezentowane są w kwartalnym raporcie dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej. Oświadczenie w zakresie apetytu na ryzyko, będące częścią Strategii Ryzyka Banku, podlega rocznej weryfikacji oraz zatwierdzeniu przez Zarząd Banku oraz Radę Nadzorczą.

Oświadczenie w zakresie apetytu na ryzyko zawiera kluczowe wskaźniki i dane liczbowe prezentowane w formie oczekiwanego profilu ryzyka Banku oraz poziomów tolerancji. Główne wskaźniki dla obszaru adekwatności kapitałowej: poziomy Aktywów Ważonych Ryzykiem, współczynniki wypłacalności: CAR, Tier1, CET1, wskaźnik dźwigni oraz relacja funduszy własnych do całkowitego wymogu kapitałowego. Główne wskaźniki dla obszaru płynności: scenariusze przetrwania (globalny, idiosynkratyczny oraz systemowy), współczynniki M3, M4, LCR oraz nadwyżka LCR. Główne wskaźniki dla obszaru ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej: wrażliwość NII oraz EVE. Główne wskaźniki dla obszaru dochodowości: relacja kosztów do przychodów, koszt ryzyka, ROA, wynik netto. Główne wskaźniki dla obszaru ryzyka kredytowego: wskaźnik niepracujących kredytów oraz udział sektorów uznawanych za ryzykowne w portfelu niedetalicznym Banku.

20.2. Opis polityki wynagrodzeń.

1. Zarząd Banku odpowiada za prowadzenie polityki wynagrodzeń oraz za działanie systemu zarządzania w tym obszarze. Bank prowadzi przejrzyste zasady wynagradzania oraz politykę informacyjną w tym zakresie. Wiceprezes Zarządu zarządzający Pionem HR zapewnia wsparcie merytoryczne, procesowe i organizacyjne w zakresie ustalania i realizacji polityki wynagrodzeń.

2. Zasady wynagradzania są uregulowane w Regulaminie Wynagradzania i Premiowania Pracowników Credit Agricole Bank Polska S.A. z uwzględnieniem wszystkich obszarów biznesowych występujących w Banku. Regulamin ten określa w szczególności:
  - 1) Zasady zaszeregowania i określania wynagrodzenia zasadniczego,
  - 2) Zasady awansowania i przeszerowania pracowników,
  - 3) Zasady premiowania.
3. Wynagrodzenie zasadnicze ustalane jest adekwatnie do zajmowanego stanowiska, a także skali złożoności stanowiska oraz jego usytuowania w strukturze organizacyjnej Banku.
4. Wynagrodzenie zasadnicze dla poszczególnych grup stanowisk jest ustalane uwzględniając następujące czynniki:
  - 4) Stopień złożoności pracy na danym stanowisku oraz zakres odpowiedzialności
  - 5) Rynkowy poziom wynagrodzeń na danym stanowisku; obiektywność i wiarygodność odniesień rynkowych zapewnione są dzięki wartościowaniu stanowisk i analizie danych rynkowych o wynagrodzeniach przysługujących na stanowiskach zarządzających.
  - 6) Poziom doświadczenia, wiedzy i umiejętności osoby zajmującej dane stanowisko.
5. Poza określeniem zasad wynagradzania i premiowania w Regulaminie Wynagradzania i Premiowania Pracowników Credit Agricole Bank Polska w Banku obowiązują również dodatkowe Regulaminy Premiowania, dedykowane dla poszczególnych grup pracowników odpowiedzialnych za określone obszary biznesowe
6. Poza wynagrodzeniem zasadniczym, Pracownicy mają prawo do korzystania z różnych świadczeń dodatkowych finansowanych w pełni lub częściowo przez Bank. Dostępność, wysokość i szczegółowe zasady przyznawania tych świadczeń uregulowane są stosownymi procedurami lub regulaminami obowiązującymi w Banku.
7. Szczegółowe zasady naliczania i przyznawania wynagrodzeń zmiennych dla Członków Zarządu i osób zajmujących kluczowe stanowiska, które mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku zawarto w Regulaminie zmiennych składników osób zajmujących kluczowe stanowiska w Credit Agricole Bank Polska S.A. Regulamin ten zawiera m.in. szczegółowe kryteria i warunki uzasadniające uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia. Kryteria dotyczą zarówno indywidualnych wyników osoby na stanowisku, jak i wyników Banku jako całości. Kryteria odnoszące się do wyników Banku uwzględniają długoterminowe aspekty działania Banku i sposób realizacji celów strategicznych.

20.3. Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art.22 aa Ustawy Prawo Bankowe.

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Credit Agricole Bank Polska S.A. spełniają wymogi określone w art.22 aa Ustawy Prawo Bankowe, co potwierdzone jest uzyskaniem pozytywnego wyniku oceny odpowiedniości.

21. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU

Zarząd Credit Agricole Bank Polska S.A. oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, adekwatność ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, w szczególności ryzykiem płynności, daje pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii Banku.